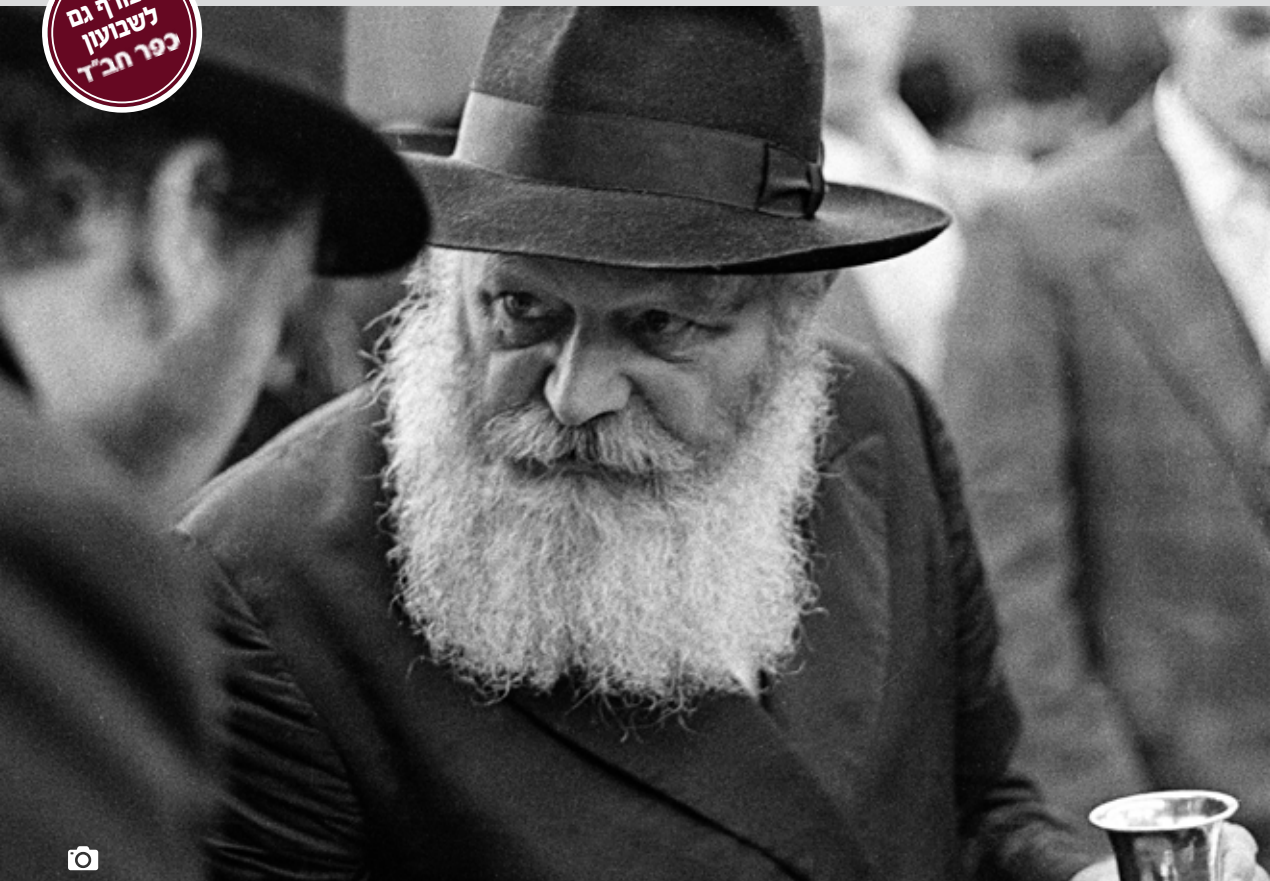

1605

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

130505 / Melamed Yossi

חלוקת 'כוס של ברכה', כ"ג תשרי ה'תשל"ז

**מעשים ורגשות יחדיו: הלקח הנצחי משמות המרגלים
שיעור בלקוטי שיחות**

**ה"חלה", הקמה והמים מתווים דרך בעבודת ה'
אור וחיות**

**ה'מחשב' מלמד: יש להקדים "נעשה" ל"נשמע"
התוועדות עם הרבי**

”יש לחיות עם הזמן”, ”לחיות עם פרשת השבוע”. פרשת השבוע החסידית עשירה בתכנים והוראות הנלמדים מסיפור המרגלים ומשאר נושאי הפרשה. בגיליון שלפנינו נעסוק בכמה נקודות נפלאות מתוך האוצר הזה.

במדור 'שיעור בלקוטי שיחות' נלמד בהרחבה על טעותם של המרגלים - כפי שהיא מבוארת בתורת החסידות, ונעמיק בהוראות שעלינו להפיק ממנה בעבודת ה'. הדברים מתגלים בעומק וביופי רב ברמזים שחז"ל מצאו בשמותיהם של המרגלים עצמם.

במדור 'שולחן שבת חסיד' נעסוק בנקודה נוספת: חשיבות ההנהגה באופן של 'קבלת עול', בלי להתחשב בשיקולים שכליים. מסתבר, שדווקא גישה זו מאפשרת לנו לעמוד במשימות שנראות מעבר ליכולתנו.

המדור 'מכתב מבואר' מלמד גם הוא על מעלת ה'קבלת עול' דרך משל מן חיי הצבא. המסר החשוב הוא: 'קבלת עול' לא נועדה להקטין או להשפיל את החייל, אלא להפך: להעצים אותו, ולהביאו להתקדמות ועלייה בדרגה.

במדור 'אור וחיות' ניחשף למבט פנימי על מצוות הפרשת חלה המופיעה בפרשתנו, ונעמיק ברמזים ובסודות הגנוזים בפרטי המצווה; ובמדור 'התועודות עם הרבי' נגלה מסר מיוחד, שנאמר על ידי הרבי בקשר עם שבת אירוח לסטודנטים יהודים, ובה הוראה מפתיעה בעבודת ה' אותה ניתן ללמוד מן ה'מחשב'.

בתפילה לגאולה שלמה תכף ומיד.

03 ההוראה שלמדים מן ה'מחשב': כאשר דורשים מיהודי להקדים "נעשה" ל"נשמע" וטוען הוא שהינו 'בר דעת' הרוצה להסתמך על הבנתו, ניתן להמחיש לו באמצעות ה'מחשב' כי כל בר דעת מסתמך על הבנות קדומות • **התועודות עם הרבי**

04 שמות המרגלים נושאים רמזים משמעותיים, אך אלה אבדו במרוצת הזמן ומתוכם נותר בידינו פירושם של שמות בודדים בלבד. מה מלמדים אותנו הרמזים, מדוע השאר אבדו ומה כל זה אומר לעבודת השם של כל אחד מאיתנו? • **שיעור בלקוטי שיחות**

11 המשמעת וקבלת העול בצבא, כמשל ודוגמה ל"קבלת עול מלכות שמיים": ההכרח בהנהגה באופן של משמעת; מסירת הצווים מה'מצביא הראשי' על ידי המפקדים; וה'קידום בדרגה' שמרוויח החייל בזכות ה'קבלת עול' דווקא • **מכתב מבואר**

14 מהו אופן העבודה שנרמז באותיות המילה "חלה"? ולמה רומזים התהליכים של טחינת הקמח ולישת הבצק? – הביאור הפנימי בתוכן מצוות הפרשת חלה, והביטוי לכך בעבודת התפילה ולימוד התורה • **אור וחיות**

16 מדוע הורה הרבי לבחור להתלונן על כאבי שיניים כדי להיפטר מהצבא? ועל מה התבטא הרבי ש'זה בכלל היה המופת'? – מסר אקטואלי מסיפור המרגלים, לא להיגרר אחרי שיקולים וחישובים אלא פשוט לבצע • **שולחן שבת חסיד**

למנוי דיגיטלי ל'התקשרות':
chabadisrael.co.il/alonichabad

פרקי אבות – 12 • עת לדעת – 13 • לוח חב"ד – 18
• שניים מקרא – 21 • זמנים ושיעורי השבוע – 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרנוב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מו"ל: המרכז לעזרי שלוחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
6084000 • 7474-0793 • ISSN "גיליון 1605
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותורנתו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נב"מ ז"ע

שיחת שבת פרשת שלח תשל"ה
(תורת מנחם כרך פ, עמוד 350)

התוועדות עם הרבי

ההוראה מ'מחשב': חבל לבזבז זמן על דברים שכבר התייגעו עליהם חכמים גדולים ממנו, ואספו את כל המסקנות לתוך ה'מחשב'

התורה ומצוות, אזי יעשה זאת.

ומוסיף לטעון - שאין חשש וסיכון בכך שישתדל תחילה להבין בשכלו, כי כיוון שהתורה היא תורת אמת ותורת חיים, הרי בוודאי יגיע בסופו של דבר גם בשכלו אל המסקנא האמיתית.

והמענה על זה - ממשל ה"קאמפיוטער". שהרי בוודאי לא יטען אף אחד, שלהיות בר דעת, אינו רוצה לסמוך על "קאמפיוטער", אלא עליו ליטול עיפרון ופיסת נייר ולחשב כל דבר בעצמו!...

ואדרבה: אם הוא בר דעת, הרי "דעת לנבון נקל", שחבל לו לבזבז את זמנו על דברים שכבר התייגעו עליהם חכמים גדולים ממנו, ואספו את כל המסקנות לתוך ה"קאמפיוטער"!

אין צורך להבהיר כי ודאי שכל אדם צריך לנצל את כישרונותיו ולא להניח שיבלו ויתעפשו... אבל ביכולתו לנצל את כישרונותיו כדי להשיג עניינים נוספים ונעלים יותר, במקום לבזבז אותם עבור עניינים שאחרים כבר התייגעו והשיגו אותם.

ועל דרך זה בנוגע לכללות התורה ומצוות, שבוודאי יש לו לסמוך על חכמים גדולים, שבמשך שלוש דורות הקדישו את כל חייהם להתייגע, לחקור ולדרוש את כל פרטי ענייני קיום התורה ומצוות - כיצד צריכה להיות הנחת תפילין, שמירת שבת וכיוצא בזה, ועשו זאת ללא פניות צדדיות כו', בידעם שזהו עניין הכי קדוש וכו';

כך שצריך הוא להתחיל מיד בקיום התורה ומצוות באופן של "נעשה", גם קודם שיש אצלו את ה"נשמע", הבנת הדברים בשכלו הוא.

ומה שיכולים לטעון בנוגע לשינויים שהיו בעולם מאז הזמן שבו ניתנה התורה כו' - הרי גם במשל ה"קאמפיוטער" סומכים על העניינים שהכניסו בו גם ביחס לעניינים חדשים; ואם כך נוהגים בנוגע למעשה ידי אדם, שאינם אלא לפי שעה, הרי על אחת כמה וכמה בנוגע לתורה שהיא נצחית לעולמי עולמים, והיא כמו "דיפתראות ופינקסאות" [תוכניות, תרשימים] שעל ידם נברא העולם, וכלולים בה כל המאורעות שהיו בעולם "עד היום האחרון".

בנוגע לזמן של האלף השישי כתוב בזהר, ש"בשית מאה שנים לשתיאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא וכו'" [= בשש מאות שנה לאלף השישי, יפתחו שערי החוכמה למעלה, ומעיינות החוכמה למטה].

לכל לראש ובעיקר מדובר על גילוי חוכמת התורה, אך 'שיריים' מזה הגיעו גם לשאר החוכמות; ואלו שמותר להם, וממילא צריכים הם, לעסוק בחוכמות אלו - צריכים ללמוד מהם הוראות בעבודת האדם לקונו.

בין החידושים שנתגלו בזמן האחרון, ישנו עניין כללי שמשתמשים בו בכמה וכמה שטחים - מכשיר שנקרא (בשפת המדינה) "קאמפיוטער" [מחשב].

עניינו של מכשיר זה - שאינו מחדש דברים חדשים (חדשים באיכות), והעניינים שיודעים באמצעותו הם כאלו שהאדם יכול לחשב בעצמו. אך במקום שהאדם יצטרך להתייגע במשך זמן ארוך, שבועות, חודשים ואפילו שנים, נעשה הדבר על ידי המכשיר בזמן קצר, ועד שעל ידי לחיצת כפתור מתקבלת התשובה ב'רגע כמימרא' [באופן מיד].

זאת ועוד: כאשר האדם צריך לחשב בעצמו, עלול הוא גם לטעות בחשבון ולהגיע למסקנא לא נכונה. אבל כאשר משתמש ב"קאמפיוטער" - הנה אם רק מדובר במכשיר טוב שהכניסו בו את הנתונים הנכונים, תתקבל על ידו המסקנה האמיתית.

ומכך יש ללמוד הוראה בעבודת ה':

כאשר מדברים עם יהודי אודות הנחת תפילין, שמירת שבת וכיוצא בזה, ואומרים לו שלא ימתין עד שיבין זאת בשכלו, אלא יעשה זאת באופן של הקדמת "נעשה" ל"נשמע" - יכול הוא לטעון: כיוון שהקב"ה ברא אותו עם 'ראש על הכתפיים', כך שהוא 'בר דעת', אין מקום לדרוש ממנו להקדים "נעשה" ל"נשמע"; יש להראות לו תחילה איזה ספרים ואיזה עניינים ללמוד, ורק לאחר שילמד ויבין בעצמו את תוכן ומשמעות העניין של קיום

ואלה שמותם

פרשת שלח עוסקת בסיפור המרגלים. אותה קבוצה של אנשים חשובים וצדיקים שיצאו לשליחות מטעם משה רבינו לתור את ארץ ישראל, אך למרבה הצער טעו טעות מרה, סירבו להיכנס לארץ ואף הטעו את כל העם אחריהם. בעקבות טעות זו, עם ישראל נאלץ להתרחק מהארץ המובטחת ולנדוד במדבר ארבעים שנה.

בתחילת הסיפור, מפרטת התורה את שמותם של שנים עשר המרגלים:

ואלה שמותם:

למטה ראובן, שמוע בן זכור. למטה שמעון, שפט בן חורי. למטה יהודה, כלב בן יפנה. למטה יששכר, יואל בן יוסף. למטה אפרים, חושע בן נון. למטה בנימין, פלטי בן רפוא. למטה זבולן, גדיאל בן סודי. למטה יוסף למטה מנשה, גדי בן סוסי. למטה דן, עמיאל בן גמלי. למטה אשר, סתור בן מיכאל. למטה נפתלי, נחבי בן ופסי. למטה גר, גאואל בן מכי.

העין עוברת על השמות הללו מבלי להקדיש להם תשומת לב מיוחדת, אך מתברר שמאחורי כל שם יש אמירה משמעותית. הגמרא² מסבירה שבשמות של המרגלים מסתתרים רמזים שקשורים ישירות לסיפור שליחותם, ומצביעים בצורה חריפה מאד על ההתנהגות שלהם בפרשה:

אמר רבי יצחק:

דבר זה מסותר בדינו מאבותינו: מרגלים על שם מעשיהם נקראו. ואנו לא עלתה בדינו אלא אחד: "סתור בן מיכאל", סתור – שסתר מעשיו של הקדוש ברוך הוא; מיכאל – שעשה עצמו כד. אמר רבי יוחנן: אף אנו נאמר, "נחבי בן ופסי", נחבי – שהחביא דבריו של הקדוש ברוך הוא; ופסי – שפסע על מדותיו של הקדוש ברוך הוא.

נתרגם את דברי הגמרא לשפה פשוטה: "אבותינו", החכמים הקדמונים שקדמו לחכמי הגמרא, ידעו לפענח כיצד שמותיהם של המרגלים רומזים על התכונות וההתנהגות שלהם בפרשה הכואבת. אלא שלמעשה כל הרמזים הללו אבדו ונעלמו, והאמוראים עצמם מצליחים לפענח את הרמזים החבויים בשניים מתוך שנים עשר השמות.

השם הראשון הוא של נציג שבט אשר, סתור בן מיכאל. רבי יצחק מסביר שהשם הזה רומז לכך שאותו 'מרגל' סתר והרס את מה שהקדוש ברוך הוא הכין, וגם החליש ("מך") כביכול

בלקוטי שיחור

מרגל תשמו

שמות המרגלים נושאים

רמזים משמעותיים, אך אלה אבדו במרוצת הזמן ומתוכם נותר בידינו פירושם של שמות בודדים בלבד. מה מלמדים אותנו הרמזים, מדוע השאר אבדו ומה כל זה אומר לעבודת השם של כל אחד מאתנו?

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק יח, שיחה שנייה לפרשת שלח

1. במדבר, יג, ד-טו.
2. סוטה, לד, ב.

את שמו של השם. השם השני הוא של נציג שבט נפתלי, נחבי בן ופסי. רבי יוחנן מסביר שהשם הזה רומז לכך שאותו 'מרגל' החביא והסתיר את דבריו של הקדוש ברוך הוא וגם 'דרך' בהתעלמות ("פסע") על דברי השם.

שאלה פשוטה מתעוררת כשקוראים את הקטע הזה מהגמרא:

מהו הקושי הגדול לפרש על דרך הדרוש את שמות המרגלים על פי מעשיהם, עד שהיה ביכולת רבי יצחק ורבי יוחנן לעשות כן רק באחד או שניים מכל השמות?

במה שונים שמות אלו מכל השמות הרבים בתורה עליהם מצאנו דרשות חז"ל?

מה יש לנו כאן? מצד אחד, יש מסורת מדורי דורות על כך שבידי חכמי ישראל היו רמזים שגילו מה מסתתר בשמותיהם של המרגלים. מצד שני, כל הרמזים כאילו פרחו ונעלמו והם אינם בידינו. מצד שלישי, שניים מחכמי הגמרא מצליחים 'לפענח' בכוחות עצמם שם אחד בלבד כל אחד.

אם נפתח את מדרשי חז"ל, נמצא דרשות ורמזים רבים מאד על כל מילה בתורה, ובפרט כשמדובר על שמות כמו שמותיהם של האבות הקדושים, של השבטים, של עשרת בניו של בנימין, של נשיאי השבטים עליהם קראנו אך לא מזמן בפרשת נשא, ועוד ועוד. לעיתים אפילו מוצעות על שם אחד כמה וכמה דרשות.

והלא רבי יוחנן ורבי יצחק היו חכמים אלווקיים, ולא הייתה להם שום בעיה למצוא דרושים ורמזים נפלאים בשמותיהם ובשמות אבותיהם של המרגלים. אם הם היו מחפשים רק למצוא רמזים 'פיקנטיים' כדי להעביר את השיעור בנעימים, הם יכלו בוודאי לדרוש תילי תילים של דרשות.

ואם כך, מה פתאום דווקא בסיפור המרגלים חכמי הגמרא מצליחים למצוא דרשה על שני שמות בקושי? מה הבעיה 'לדרוש' ולמצוא רמזים בכל אחד מהשמות?

"לא עלתה בידינו"

התשובה של הרבי מלמד אותנו משהו עמוק מאד על דרשות חז"ל בכלל:

כוונת דברי רבי יצחק "ואנו לא עלתה בידינו אלא אחד" היא לא שאין אנו יודעים

לדרוש את שמות המרגלים, אלא שהדרש והלימוד על שאר שמות המרגלים "לא עלתה בידינו" - הוא אינו מביא אותנו לידי מעשה, ואין בו דבר שעלינו ללמוד משמות המרגלים הללו.

הדרשות משאר שמות המרגלים נוגעות רק לעבודתם של "אבותינו", הם נצרכו להישמר מכל אחת מטעויות המרגלים שהתבטאו בשמות הללו.

"בידינו לא עלתה אלא אחד" - אנו צריכים להישמר מעניין אחד בלבד: "סתור בן מיכאל".

ועל זה הוסיף רבי יוחנן: "אף אנו נאמר" - נוגעת לנו גם ההוראה מהדרשה על השם נחבי בן ופסי, באופן שהוא בהתאם לדרגה שלנו.

אכן, רבי יצחק ורבי יוחנן היו דרשנים מעולים. אבל זה בדיוק העניין. הם לא חיפשו 'ווארטים' ופרפראות יפות בשמות של המרגלים. ובוודאי שהם לא העלו את שמות המרגלים על השולחן בבית המדרש כדי לאתר בהם רמזים לחסרונותיהם, כמו שנהוג לצערנו בשיחות חולין של אנשים מחוץ לבית המדרש...

האמוראים הקדושים רצו ללמד אותנו כיצד לקחת את התורה לחיים, כיצד לשאוב ממנה עומק ודרך של אמת בעבודת השם. זו הייתה הנחת היסוד שלהם: אם התורה מציינת במפורש את שמותיהם ושמות אבותיהם של המרגלים, אין ספק שהיא מתכוונת להעביר לנו מסר, ללמד אותנו משהו יסודי וחשוב.

את הנקודה הזו מחדדים האמוראים ואומרים: **"מסורת בידינו מאבותינו: מרגלים על שם מעשיהם נקראו", אך גם "אנו לא עלתה בידינו אלא אחד".** ואם קודם קראנו את שני המשפטים האלה כחלק מהתעלומה, עכשיו אנחנו מבינים שכאן נמצא המפתח לפתרון.

רבי יצחק בעצם קורא לנו ואומר: לכל מרגל יש שם ולכל שם יש משמעות. אבל נזכור שאנחנו לא מחפשים כאן דרשות יפות, אלא משמעות

א. ולכן לא דרש אותם, ע"ד נבואה שלא הוצרכה לדורות (מגילה יד, א).

ב. אלא ש"מ"צ"ל "מסורת בידינו מאבותינו מרגלים ע"ש מעשיהם נקראו" - היינו, שצאל אבותינו היו ידועות הדרשות על שמות כל המרגלים - כי ידיעה כללית זו נוגעת גם בעבודתנו, כדלקמן סעיף יב.

ובלשון החסידות^ג: המרגלים לא רצו להוריד ולהשפיל את עצמם מעולם המחשבה לעולם הדיבור, ובפרט לעולם המעשה.

גם הם ידעו שהמעשה מוכרח, ואדרבה: המעשה הוא העיקר. אלא שסברו שדי במעשה המצוות כפי שנעשה במדבר. שהרי אף במדבר קיימו כמה וכמה מצוות, וכן בענייני הרשות קיימו את "כל מעשיך לשם שמים". אבל אין הכרח בהתעסקות במעשה כפי שהיא מתקיימת בארץ ישראל^ד.

בחסידות מוסברת פרשת המרגלים בצורה עמוקה ופנימית, שמעניקה לנו מבט מקורי ושונה לחלוטין מהמקובל.

ראשית, עלינו להבדיל בין התנהגות שלילית ובלתי רצויה, לבין המניעים שמאחוריה. יכול להיות מצב שבו מדובר בכוונות טובות אותנטיות וכנות, שיש בהן בעיה 'דקה' וכמעט בלתי נראית, שבסוף הדרך עלולות להוביל לשגיאה ממשית. כמו סטייה קלה ובלתי מורגשת מנתיב נסיעה, שעלולה לגרום בסופו של דבר לטעות בניווט והתרחקות עצומה מהדרך.

בצורה דומה עלינו להסתכל על הטעות של המרגלים. זו הייתה טעות של צדיקים, כפי שנראה מיד - אלא שהכשל שנבע ממנה הלך והתעצם עד שהם התגלגלו לשגיאה החמורה שהם נפלו בה בפועל, כאשר הם סירבו להיכנס לארץ ישראל ושכנעו בכך את כל העם, נגד רצון השם.

ובכן, מה הייתה 'טעות הצדיקים' של המרגלים? בחסידות מוסבר שהבעיה הייתה שהם חיו ב'עולם המחשבה', ולא היו מסוגלים להתנתק ממנו ולעבור ל'עולם הדיבור' ובוודאי שלא ל'עולם המעשה'.

מה זה אומר?

עולם המחשבה פירושו התעסקות במהות הדברים, ברעיונות העמוקים ובחיבורים הרגשיים. המחשבה מתמקדת במשמעות הפנימית של המצוות, בהבנה אילו אורות עליונים מאירים את

אמיתית והוראת דרך בחיי עבודת השם. כלומר, כל אחד משמות המרגלים נותן לנו שיעור שונה. כל אחד מדגיש פרט אחר בטעות הרוחנית של המרגלים, כדי ללמד אותנו לקח ולהורות לנו מה אנחנו צריכים לעשות אחרת על מנת למנוע את הטעות ההיא. אלא שלא כולנו צריכים ללמוד את כל סדרת השיעורים הזו.

כאן צריך לקחת בחשבון את העובדה שיש פער גדול ומהותי בין הדרגה הרוחנית שלנו, לבין זו של הדורות הקודמים. בעבור "אבותינו", כל שנים עשר שמות המרגלים הכילו מסרים מעשיים לעבודת השם, וזו הסיבה לכך שהם היו מסוגלים ל'דרוש' ולפענח את הרמזים שמאחורי כולם.

ואילו עבורנו, כל אלה שיעורים שלא שייכים לרמה ולאילו הרוחניות שלנו. לנו יש רק שיעור אחד שצריך ללמוד, יש רק 'שם' אחד שהמסר שהוא מלמד אותנו אכן אקטואלי ורלבנטי לנו ולחיי עבודת השם שלנו - והוא שמו של סתור בן מיכאל. כאשר על כך מוסיף רבי יוחנן ואומר: גם בשמו של מרגל נוסף יש שיעור חשוב שאנחנו צריכים ללמוד, כדי להימנע מטעות דומה לזו של המרגלים^ה - והוא שמו של נחבי בן ופסי.

מדוע מדרשי השמות של המרגלים היו שיעורי חובה עבור "אבותינו" ועבורנו לא? וחשוב לא פחות: מהם באמת שני השיעורים שמלמדים אותנו שני השמות שבכל זאת נדרשו? - בשביל למצוא את התשובה, ניכנס ישירות לעומקם של דברים וננסה לברר את העניין עצמו שאליו רומזים כל הרמזים.

להישאר במדבר

מבחינה מהותית ורעיונית, מה באמת היה חטאם של המרגלים? - נקרא את הדברים תחילה בלשונו של הרבי:

מקור חטא המרגלים היה שלא חפצו לצאת מסדר חייהם במדבר ולבוא לארץ ישראל, אשר עליה נצטוו: "כי תבואו אל הארץ [אשר אני נותן לכם]... שש שנים תזרע [שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה]". היינו, שסדר העבודה הנדרש בה הוא "אדם חורש, אדם זורע", ונדרשת התעסקות בעניינים גשמיים.

ג. בהר כה, ב-ג.
ד. ראה ברכות (לה, ב) אפשר אדם חורש כו' וזורע כו' תורה מה תהא עלי'.
ה. לקו"ת שם רד"ה ויאמרו (מע"ח). ועיי"ש לה, ב ובסוף המאמר.
ו. ראה אוה"ת פרשתנו ע' תמד.

3. ראה בגוף השיחה, סעיפים ד ו-יא, הסבר להבדל בין הלימוד של רבי יצחק לזה של רבי יוחנן.

הנשמה כאשר אנו מתפללים או מניחים תפילין, איזו קדושה חודרת בבית כאשר קובעים בו מזוזה, ומה ההבדל בין רמת החיות האלוקית השופעת בעולם ביום רגיל, לבין זו השוררת בשבת קודש או בראש חודש.

עולמות הדיבור והמעשה, לעומת זאת, פירושים ביצוע ועשייה. לעמוד להתפלל, להניח תפילין, ולהתנהג בהתאם לכללי התורה בתכל'ס, במעשה בפועל.

כאשר אנחנו אומרים שהמרגלים רצו להישאר בעבודת השם בממד המחשבה בלבד, אין הכוונה לכך שהם חשבו שהדבר החשוב היחיד הוא הפילוסופיה והרעיונות, ואין צורך לעסוק בקיום המצוות בפועל. בוודאי שלא. הרי ברור שהתכלית של הלימוד וההתעמקות במהות הפנימית של הדברים היא הביצוע והיישום בפועל.

אז מה כן? השאלה היא איפה הדגש, במה מתמקדים ומה מחשיבים לעיקר. המרגלים סברו שהמיקוד צריך להיות בעולם המחשבה, וזו הייתה הטעות שלהם.

נמחיש את הדברים מהעולם שלנו עצמנו, וניקח כדוגמה את שמירת השבת.

אצל יהודי מן השורה, השבת היא יום מנוחה. הוא נהנה מכך שיש לו יותר זמן, פנאי ושקט נפשי ללמוד חסידות ולהתפלל יותר ברצינות, והוא גם נהנה ממאכלים משובחים או מזמן האיכות עם המשפחה.

אבל אצל יהודי שחי ב'עולם המחשבה', השבת נראית אחרת לגמרי. אצלו, הדגש הוא על התוכן והפנימיות של השבת. מיד לאחר תפילת מנחה של ערב שבת הוא מתיישב ללמוד מאמר חסידות על מהות השבת ועל התקדשות העולמות בשבת, ולאחר הלימוד המעמיק הוא פונה לתפילת קבלת שבת במתינות ובמנגינה נעימה, כשהדברים שלמד קודם לכן מאירים לו את התפילה.

יהודי כזה, ששקוע בלימוד ובתפילה, לא מתרגש מהמאכלים המונחים על שולחן השבת. הוא כמובן מבצע את רצון השם, מקדש על היין, בוצע לחם משנה ואוכל בשר - אבל הוא לא 'נמצא' שם. מעייניו נתונים לתוכן הרוחני של המצווה.

דוגמה נוספת ליהודי שחי ב'עולם המחשבה' היא מתלמיד חכם שיושב כל היום בבית המדרש, לומד ומתפלל. ברור מאליו שגם הוא מקיים מצוות בהידור, אך גם בעת קיום המצווה הראש שלו נמצא בעולמות נעלים הרבה יותר מאשר

הפעולה הפיזית של קיום המצווה.

לכן הוא ישתדל ככל האפשר לקיים מצוות בצורה שלא תנתק אותו מבית המדרש. הוא יקפיד לשלשל מטבע לקופת הצדקה לפני התפילה, אבל לא יתנדב לפקח על חלוקת סלי מזון. הוא ישמח לשמוע סיפורי השגחה פרטית מפי שכנו הסוחר, אבל לא יעלה על דעתו לסגור את הספר וללכת לעבוד כדי לחוות זאת בעצמו. הוא יסכים ללמוד בחברותא עם יהודי רחוק מיהדות שיבוא אליו לבית המדרש, אבל אין סיכוי שהוא ייצא לרחוב בגבעתיים כדי לחזק יהודים ולקרב אותם לתורה בעצם המגע היומיומי איתם.

אם נחזור להיסטוריה שלנו, זה בדיוק היה המצב של בני ישראל במדבר. הם בהחלט קיימו את המצוות שאותן היה אפשר לקיים במדבר, אבל לימוד התורה מפי משה רבינו היה כל עולמם. גם כשהם הלכו לישון בצל ענני הכבוד, הם עשו זאת רק כדי שיוכלו למוחרת להקשיב היטב בשיעור הכללי מאת משה רבינו.

אף המרגלים ידעו שכל זה עלול להיות מצב זמני, והכול הולך להשתנות עם הכניסה לארץ. כדי לאכול בשבת 'לחם משנה', הם יצטרכו לצאת לעבוד, לגדל את החיטה שלהם ולהשיג כסף; קיום מצוות ציצית בארץ ישראל ידרוש מהם ללכת לצוד חילזון ולייצר תכלת; ובמקום ללמוד תורה כל היום, הם יצטרכו לעבוד לפרנסתם כחקלאים. נסיבות החיים האלה יאלצו אותם להתנתק מ'עולם המחשבה' ולהתחיל לחיות בעולם הארצי.

זה בדיוק מה שהם לא רצו שיקרה. המרגלים לא רצו להתנתק מ'עולם המחשבה', ולעבור לחיות ב'עולם המעשה'. כמו שמופך אצל אותו אברך לצאת מבית המדרש כדי למכור לולבים בשוק, או ללמוד בישול כדי לשדרג את שולחן השבת - וזאת משום שהעיסוקים הללו יכריחו אותו להתנתק מהעולם הפנימי והמחשבתי ולהיות מרוכז בדברים אחרים.

אכן, זו בהחלט 'טעות של צדיקים'. המרגלים היו במצב רוחני נעלה כל כך, שהדבקות בהשם היא זו שהניעה אותם להתנגד לעזוב את חיי המדבר ולעבור לחיות בארץ. אלא שבכל זאת הייתה זו שגיאה, כי הם לא הבינו ולא ראו שאפשר גם אפשר לחיות בארץ ישראל, 'ללכלך את הידיים' ולעסוק בעבודה עם העולם הגשמי, ובכל זאת להישאר דבוקים בהשם.

זו דרגה גבוהה מאד שרבים מאיתנו רחוקים

ושקועים בהבנה העמוקה ובפנימיות של הדברים. ובדיוק לכן היה חשוב וחיוני שהם יחזרו וישנו את השיעור שמלמדים אותנו שמותיהם של המרגלים - כדי שידעו וילמדו מטעותם, שיבינו שאפשר לחיות ב'עולם המעשה' יחד עם דבקות מוחלטת באלוהים, שאפשר להעפיל לדרגות גבוהות של קשר עם הקדוש ברוך הוא גם כאשר עושים את רצון השם ועוסקים בחיי המעשה ומקדשים ומאירים גם אותם.

מאותה סיבה, היה חשוב ל"אבותינו" לדרוש ולהבין את הרמזים של כל אחד משמות המרגלים. מכיוון שכל שבט עבד את השם בגוון המיוחד שלו ובדרך המיוחדת שלו, מובן שגם לדבקות בהשם של כל שבט הייתה מנגינה משלה וסגנון ייחודי משלה. לכן לא הספיק 'שיעור כללי' אחד כדי ללמוד לא לחזור על הטעות של התנתקות מ'עולם המעשה', אלא היה צורך בסדרת שיעורים שתתאים לכל הסוגים והגוונים של עבודת הדבקות.

אבל עבורנו, השיעורים האלה לא רלבנטיים. משום שאנחנו מלכתחילה אנשי מעשה ולא אנשי מחשבה. אנו אומנם מקיימים מצוות, וכמובן מקדישים עיתים לתורה, אך מבחינת הרמה הרוחנית שלנו אנו רחוקים מדבקות ושקיעה בעולם הפנימי ברמה כזו שהשיגאה שלנו תהיה התנתקות מעולם המעשה. לכן לנו אין שום סיבה 'להתעסק' בפרטי הפרטים של כל אחת מטעויות המרגלים.

אך האם עלינו לעזוב לגמרי את העיסוק בשמותיהם של המרגלים? ממש לא. יש דבר אחד שאנחנו בהחלט חייבים ללמוד מהמרגלים - **את הפרקטיקה**. אנחנו לא מקיימים עולם רוחני עשיר ועמוק כמו שלהם, אבל גם אנחנו סובלים מהפרעות ומשיגאות שעלולות להוביל אותנו לחטא למטרה. בשונה מהמרגלים ששגו דווקא בגלל דרגתם הגבוהה, הטעויות שלנו נובעות דווקא מהנחיתות שלנו, אבל הן עלולות להוביל אותנו לאותו 'חטא' דומה כמו של המרגלים, לפגיעה בתחום **המעשה** בעבודת השם.

גם אנחנו צריכים ללמוד את השיעור משם של שני המרגלים, כדי לזכור ולהפנים את היסוד החשוב ביותר בעבודת השם, והוא: שהשם רוצה שנעסוק בעולם המעשה, כי זו הכוונה שלו מלכתחילה בבריאת העולם, כי זה הייעוד והשליחות שהוא הועיד לנו, לקדש ולהאיר את העולם.

ממנה, והיא גם דורשת עבודה רבה ותהליך ארוך, אך לחיות ב'עולם המעשה' יחד עם זאת לשמור על הקשר עם הקדוש ברוך הוא בשלמותו זו מציאות אפשרית בהחלט. ואת זה המרגלים לא ראו. הם לא הצליחו לקבל את זה שיהודי יכול ללמוד בישול, לנהל עסק ולהרים קמפיין צדקה, בלי ששום דבר מכל זה ינתק אותו מדבקותו האמיתית בקדוש ברוך הוא.

הטעות הזו של המרגלים העניקה מוטיבציה ליצר הרע לעבוד שעות נוספות, ובסופו של דבר הביאה לידי שגיאה איומה: לא לציית לדברי השם, ולסרב להיכנס לארץ ישראל.

לאבותינו ולנו

לטעותם היסודית של המרגלים התכוונו רבי יצחק ורבי יוחנן כשדרשו את שמותיהם:

בדורות הראשונים, של "אבותינו", אז נדרש לדעת כיצד להישמר שהעבודה תהיה באופן הנרצה, שלא כמו אצל המרגלים, שהיה הפסק בין העבודה הפנימית ובין המעשה.

ומאחר שבעבודה זו ישנם הבדלים בין שבט אחד לחברו, כי לכל שבט יש דרך ושער' משלו בעבודת השם - צריכים לדעת כיצד להישמר מטעות של כל אחד מהמרגלים, שכן השמירה בכל אחד מהם היא לפי אופן העבודה של שבטו.

אבל בזמנים שאחרי זה, כאשר נתמעטו הדורות, ועיקר העבודה הוא בעשייה, מעשה המצוות - אין זה נוגע כל כך להישמר מטעות המרגלים, אלא רק בתוצאה בנוגע לעבודת המצוות שיצאה מטעותם של כל המרגלים בשווה, [והיא:] שעיךר העבודה אינה צריכה להיות בעולם המעשה.

בני ישראל בדורות עברו, מתקופת התנ"ך עד ימי המשנה, היו דבקים ב'עולם המחשבה'

ז. ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"ח סח (מג"א שם בריש הסימן). לקו"א להח"מ סקל"ג.

ח. בדורות האמוראים. ועיין לקו"ת שה"ש ד"ה ששים המה (הב) פ"ד - דבמימרות האמוראים טעמי ההלכות (השגה) הם בהעלם, עיי"ש (בחי "מעשה" שבתורה גופא).

ט. אנה"ק ס"ח ט.

איך המסרים האלה קשורים לרמזים המסתתרים בשמותיהם של סתור ונחבי? - הבה ונראה.

הבן של מיכאל

נתחיל במדרש השם הראשון, "סתור בן מיכאל":

אזהרה זו מרומזת ב"סתור, שסתר מעשיו של הקדוש ברוך הוא":

הקדוש ברוך הוא ברא את עולם העשייה, מעשה הקדוש ברוך הוא, מתוך כוונה שבני ישראל 'יבנו' אותו, יעשו ממנו דירה לו יתברך.

ולכן, בכך שאין עושים את מעשה המצוות לעיקר, הרי בכך **סותרים את מעשה הקדוש ברוך הוא, חס ושלום. עולם העשייה נשאר סתור וחרב, חס ושלום, ואינו נעשה דירה בנויה לו יתברך.**

[ו]"סתור" הוא "בן" - תוצאה¹ של - "מיכאל, שעשה עצמו מך": כדי שתהיה ליהודי בחירה חופשית, הקדוש ברוך הוא כביכול עשה עצמו "מך" וחלש, שדיבורו לא יכריח את מעשה האדם. הוא נתן ליהודי את הכוח לעשות הפך רצון השם, חס ושלום, עד שביכולתו לסתור את מעשה הקדוש ברוך הוא.

שם המרגל "סתור בן מיכאל" מלמד אותנו השיעור היסודי והחשוב ביותר בעבודת השם: אנחנו צריכים להיות ממוקדי מטרה בעולם הזה, והיא לעסוק בפרויקט לבנות להשם "דירה בתחתונים".

אנו לא הולכים לעבוד סתם, אלא עובדים כדי להביא את דבר השם גם למקום העבודה. אנו לא יוצאים סתם לרחוב לקניות או לטיול, אנו עושים זאת לשם שמים ומטהרים את האוויר בשינון תניא ומשניות בעל פה.

אחרת, אם לא נחיה בתודעה כזו, ולא נקדש את המציאות שסביבנו ואת העולם הזה, אנחנו עלולים ליפול באותה טעות של המרגלים - מהכיוון ההפוך בדיוק. הם היו שקועים בעולם המחשבה, ולכן לא השתתפו במשימת קידוש החומר והגשמיות. ואנחנו, במקום להשתתף בפרויקט ולבנות את הבית לקדוש ברוך הוא, עלולים לחבל בו דווקא מתוך שקיעה בעולם הזה והתמסרות אליו.

אם טסתי בטיסה או אכלתי במסעדה, ולא דאגתי להכניס בנסיעה או בארוחה שום תוכן של קדושה, זו הפרעה למשימת הקודש שהיא תכלית חיינו כאן בעולם: לעשות להשם "דירה בתחתונים", להאיר ולקדש את העולם. בכך אנו 'סותרים' והורסים את "מעשיו של הקדוש ברוך הוא", חס ושלום.

ואם בדרך הפשט, קראנו את שם המרגל ושם אביו כשני רמזים נפרדים - כעת אנחנו רואים באופן נפלא שמדובר בשרשור של רמזים. "סתור בן מיכאל" משמעותו ש'סתירת' מעשיו של הקדוש ברוך הוא, כביכול, נולדת ונובעת מכך שהקדוש ברוך הוא 'החליש' את עצמו ("מך"), כביכול.

למה הכוונה? לומר לנו עד כמה גדולה האחריות שלנו. עד כדי כך שהשם כביכול הוציא את עצמו מהסיפור, והטיל הכול על כתפינו באופן בלעדי. השם מסר את המשימה הזו של בניית ה"דירה בתחתונים" רק לידניו, ואף אחד לא ישלים אותה במקומנו. זה רק מדגיש עד כמה חשוב שלא ניפול בטעות ונשאיר את הפרויקט חרב, חלילה.

מעשים מוארים

על כך מוסיף רבי יוחנן ואומר: אל תשכחו את השיעור משמו של נחבי בן ופסי:

אומר רבי יוחנן: "אף אנו נאמר: נחבי בן ופסי - נחבי, שהחביא דבריו של הקדוש ברוך הוא":

"דבריו של הקדוש ברוך הוא" הכוונה היא לדבר השם המחיה כל נברא.

וצריך להישמר מ"החביא דבריו". היינו, שמעשיו מוכרחים להיות באופן שיהיה ניכר בהם דבר השם המחיה את המעשה. כי כדי שהדירה לו יתברך בעולם העשייה שיהודי בונה באמצעות עבודת המעשה

י. ראה לקו"ש ח"ו ע' 14 ואילך.

יא. ראה עד"ז מאור עינים פרשתנו.

יב. ע"פ המבואר בפנים יומתק זה שבתנחומא פרשתנו (ו') דרש רק "סתור" (שסתר) א-ל מן העולם) ו"נחבי" (שהחביא את דבריו) - ולא "מיכאל" ו"ופסי" [ועד"ו בבמדב"ר (שם, י) דרש רק "סתור" (שסתר מן העולם)], כי העיקר בעבודה הוא שלילת "סתור" ו"נחבי", ו"מיכאל" ו"ופסי" הם רק הסיבה כו'.

והמשימה שלנו היא לא 'להסתיר' את האנרגיה האלוקית הזו, אלא להפך, לגלות אותה לעין כל, להביא אותה לידי ביטוי מוחשי. עלינו לעשות את אותן פעולות פיזיות וטכניות של המצוות, כמו נתינת מטבע לצדקה, ברכת המזון או הנחת תפילין - כשהן מלאות באור ובחיות, כאשר "דבר השם" שבהן גלוי וניכר.

מה עלול לגרום לנו 'להחביא' את החיות האלוקית במצוות? **הפסיעה** והדילוג מעל תחום הרגשות, מעל "עבודת המידות". אסור שנטעה בחטא המרגלים מהצד השני, ונזנח את תחום הרגש והמחשבה. זה עלול לגרום לכך שאומנם 'נבנה' את הבניין להשם, אבל הוא יהיה 'חשוך'.

להפך, אנחנו צריכים לעשות את המצוות ואת השליחות של קידוש העולם, אבל מתוך חיבור פנימי, מתוך הזדהות רגשית, מתוך פיתוח עולם רעיוני עשיר ועמוק, ומתוך לימוד, עיון והפנמה של משמעות המעשים שלנו. זה ימלא אותנו רגש של שמחה והתלהבות מגודל הזכות לבנות להשם דירה, כאשר אנו זוכים לעודד ולשמח שכן שצריך עידוד, לקבוע מזווה בכניסה לחנות או לשמוע שיעור תורה במהלך נסיעת עבודה.

הנה לנו השיעור הנצחי מפרשת המרגלים, שאותו כל אחד מאיתנו חייב ללמוד: קודם כל, לא להתבלבל ולשקוע בעולם הזה, אלא לזכור תמיד את המשימה שלנו, להפוך את העולם לקדוש ומחובר להשם. ומן הצד השני, לא לשכוח מהעולם הפנימי. ללמוד פנימיות התורה, להתוודע מדי פעם, להתפלל בכוונה ולעורר את רגש האהבה להשם - כך שכאשר נצא לעסוק במשימת בניית ה"דירה בתחתונים", נעשה זאת בהתלהבות ובשמחה, וכל מעשינו יהיו מוארים באור יקרות אלוקי.

תהיה מוארת, והאלוקות תאיר שם בגלוי, יש צורך שמעשיו יהיו מאירים ויוכר בהם דבר השם המחיה אותם, וממילא העבודה תתבצע בחיות.

ו"נחבי" הוא "בן" - תוצאה של - "ופסי, שפיסע על מידותיו של הקדוש ברוך הוא": האפשרות שאצל יהודי יתקיים מצב של "החביא דבריו של הקדוש ברוך הוא" היא מפני שהוא 'פוסע' ומדלג על העבודה שמצד המידות, הרגשות.

התעוררות האהבה להשם אצל יהודי, מביאה לכך שגילוי האור האלוקי בנפשו מאפשר "שגם כאשר הוא יעסוק בעניינים גשמיים, במעשה, זה לא יהיה בבחינת 'החביא דבריו של הקדוש ברוך הוא'".

השיעור שלמדנו חשוב וקריטי, אבל יש בעיה אחת. הוא עלול להוביל אותנו למסקנה שגויה, לפיה הדרישה מאיתנו היא לעסוק אך ורק בפרקטיקה של עבודת השם, ולזנוח את העולם הפנימי. לשמור על שולחן ערוך, לקדש שם שמים ולזכות יהודים במצוות - מתוך מחשבה שההבנה והחיבור למשמעות של הדברים הם נחלת העבר, הם הסיפור של "אבותינו" ולא שלנו. כדי לשלול את הטעות הזו, אנחנו צריכים ללמוד את הרמז המסתתר בשמו של "נחבי בן ופסי":

אסור **"להחביא"** את "דבריו" של הקדוש ברוך הוא. הדיבורים, האותיות והמילים של השם הם אלה שמחיים ומקיימים את העולם וכל פרט במציאות - כפי שמוסבר בהרחבה בתורת הסוד.

יג. עדמ"ש בתניא ספ"ב.

עושים מנוי, ומקבלים מידי שבוע למייל
מנה חסידית גדושה של

התקשרות

chabadisrael.co.il
ישראל - הכתובת שלך לכל עניין יהודי

התועדות • שולחן שבת משפחתי חסידי
רעיון ממאמר חסידות • תמונה מספרת

ה'קבלת עול' היא לטובתך!

**המשמעת וקבלת העול בצבא, כמשל ודוגמא ל"קבלת עול מלכות שמים":
ההכרח בהנהגה באופן של משמעת; מסירת הצווים מה'מצביא הראשי' על ידי
המפקדים; וה'קידום בדרגה' שמרוויח החייל בזכות ה'קבלת עול' דווקא**

וכמו שבמשל - המשמעת וה'קבלת עול' היא לא מתוך מטרה לדכא, להשפיל ולהזיק את החייל, אלא אדרבה: ככל שיהיה יותר חזק בהמשמעת ו'קבלת עול', תוקדם עלייתו מדרגא לדרגא, וטוב יהיה לו בכל ענייניו,

על דרך זה, אלא שכמה פעמים ככה, כן הוא בהנוגע ל"קבלת עול מלכות שמים", המביאה ל"קבלת עול תורה" ו"קבלת עול מצוות" בחיים היום יומיים, והאריכות בזה אך למותר. וכיוון שזכה [נמען המכתב] לידיעת אור תורת החסידות, על כל פנים במקצת, ויודע הדרכותיה ומנהגיה, עליו להתנהג בזה גם בצבא;

ולא רק באופן ההנהגה שלו כשלעצמו, אלא מוטלת עליו הזכות והאחריות להכיר את חבריו בקבוצה ובפלוגה את כל זה [לערוך לחבריו 'היכרות' עם תורת החסידות והדרכותיה], ולשמש סמל ודוגמא איך מתנהג נצר ממשפחה שממנה בא, ואיך זה שזכה להיות איזה זמן בכותלי ישיבת 'תומכי תמימים' מתנהג ופועל, ו"אין לך דבר העומד בפני הרצון", ואם ירצה באמת - תצליח שליחותו זו בידו.

בוודאי יש לו קביעות עיתים בלימוד תורה בכל יום, הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות, והעיקר, ב'הלכות הצריכות' - ההלכות אותם נדרש לדעת כדי להתנהל נכון בחיים היום יומיים.

(כרך יא, אגרת ג'תריא)

במענה על מכתבו אל"י, בו כותב ראשי פרקים מדברי ימי חייו, ומצבו עתה - אשר נמצא הוא בצבא וכו'.

ובוודאי למותר [מיותר הדבר] לעוררו, אשר כמו שבצבא כפשוטו, של אנשים בשר ודם, בעיקר מושתת הוא ותלוי בעניין המשמעת, באופן ד'קבלת עול'; וגם אם אפילו בזמן הראשון החיילים אינם מבינים כל כך מהו ההכרח בזה, הרי במשך זמן קצר, כל מי ששכל בריא לו ייווכח לדעת ההכרח בזה, שתהיה לו משמעת ו'קבלת עול' אפילו כלפי מפקד בשר ודם בערכו;

הרי מכל-שכן וקל-וחומר ועל אחת כמה וכמה - שכן הוא בהנוגע לכל אחד מישראל, שהם "צבאות השם" יתברך, שמוכרחת המשמעת וקבלת העול בהנוגע לפקודות של ה'מצביא הראשי' הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה.

וכמו שבמשל, הרי אין זה מדרך המצביא הראשי לבוא בעצמו לכל אחד ואחד מהחיילים, ולמסור לו הפקודה בלי כל ממוצע - אלא מוסרם הוא על ידי פקידים, הקרובים במעמדם ומצבם [ב'דרגתם'] להחייל; וכיוון שהוא [אותו 'פקיד' - מפקד] נתמנה מהמצביא הראשי, הרי "שלוחו של אדם כמותו".

על דרך זה הוא גם בנמשל, אשר מקבלי התורה והתנאים והאמוראים, מורי הוראה בישראל על פי חוקי תורתנו תורת השם, על ידם נמסרים הוראות מלך מלכי המלכים הקב"ה.

להפוך קודש לחול?

רבי אלעזר המודעי אומר: המחלל את הקדשים, והמבזה את המועדות, והמלבין פני חברו ברבים, והמפר בריתו של אברהם אבינו, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה – אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעולם הבא (משנה יא)

הנקודה המשותפת לחמשת הדברים המפורטים במשנה היא שבכולם האדם מתכוון לבטל דבר שבקדושה שהתחדש על ידי פעולה של בן אדם:

"המחלל את הקודשים" - רוב ענייני הקודשים הם דברי חולין שאנשים הקדישו אותם, כמו בהמה שהקדישו אותה לקורבן, תרומות ומעשרות ועוד. מי ש"מחלל" את הקודשים מתכוון להפר את אותה קדושה ולהחזיר את הדבר שהתקדש למצב החולין שבו היה קודם לכן.

"המבזה את המועדות" - בשונה מקדושת השבת שקבועה ולא תלויה בבני האדם, קביעת המועדים נמסרה לבית דין והם אלו שהופכים את הזמן של ימי החול לימים טובים וזמנים קדושים. מי שמבזה את הימים האלו מתכוון לבטל את אותה קדושה.

"המלבין פני חברו ברבים" - חברות ואחוזה נוצרות מהתנהגויות ומעשים של בני האדם זה לזה. מי שמלבין פני חברו ברבים, הרי לוקח את אותו כוח מופלא של יצירת חברות חיובית ומשתמש בו למטרה ההפוכה בדיוק, כדי לפגוע ולבייש.

"המפר בריתו של אברהם אבינו" - את ברית המילה והקדושה שהיא משרה עלינו, הנחיל לנו אברהם אבינו. מי שמפר את הברית, מתכוון לחלל ולהפקיע את הקדושה הזו.

"המגלה פנים בתורה שלא כהלכה" - הידע וההבנה בתורה מצטברים במהלך הדורות, ונקנים על ידי לימוד של האדם מרבותיו, והמטרה היא לדעת כיצד להתנהג על פי התורה וליישם את הדברים. מי שמגלה פנים בתורה שלא כהלכה, לא רק שלא מקיים את הדברים הלכה למעשה, אלא מנצל את הידע שלו בתורה כדי לטעון בשם התורה נגד ההלכה.

על התנהגויות אלה נאמר שמי שעושה כך אין לו חלק לעולם הבא, מפני שבזה הוא פוגע ביסוד עיקרי שקבע הקדוש ברוך הוא. ה' העניק לכל יהודי את הכוח להפוך את החול לקודש ולהחזיר קדושה לדברי החולין, ויהודי שמנצל את הכוח הזה למטרה הפוכה - פוגע בתכלית השליחות בעולם.

(ביאורים לפרקי אבות, כרך א, עמוד 158)

והנה ה' ניצב עליו

הכל צפוי, והרשות נתונה, ובטוב העולם נדון, והכל לפי רב המעשה (משנה טו)

הכול צפוי - מלך מלכי המלכים צופה ומביט בהנהגתו של כל יהודי לפרטי פרטים. כלשון המפורסמת של אדמו"ר הזקן בספר התניא: "והנה ה' ניצב עליו, ומלוא כל הארץ כבודו, ומביט עליו ובוחן כליות ולב אם עובדו כראוי". לכן על האדם להיות זהיר בכל פרט בהתנהגותו.

ועל כך ממשיכה המשנה ואומרת:

והרשות נתונה - מאחר שהקדוש ברוך הוא "מלוא את כל הארץ ממש בזמן ומקום", כדי שהאדם יוכל לעשות משהו בכלל, ובטח כדי שיוכל לעשות משהו נגד רצון ה', חס ושלום, דרושה נתינת כוח מיוחדת על זה מלמעלה. ואכן, יכולת הבחירה הזו נתונה במיוחד לאדם לשם כך, כמו שנאמר בפסוק: "החיים והמוות נתתי לפניך, הברכה והקללה, ובחרת בחיים". וכאשר אדם מתבונן בזה שהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו נותן לו בחירה חופשית בכדי שיוכל לקיים את הציווי "ובחרת בחיים", הוא מקיים את הציווי מתוך אהבה והתמסרות.

ועוד אומרת המשנה:

ובטוב העולם נידון - כשאדם עומד לפני המלך, נחשבת אפילו פגיעה קלה בכבוד המלך למרידה

מבוסס על הספר 'עת לדעת', בהוצאת צעירי אגודת חב"ד מאת השליח הרב אברהם שמואל בוקיעט ע"ה מוקדש לעילוי נשמתו

כח סיוון

תרנ"ו

נערכו קישורי התנאים של אדמו"ר הרי"צ עם הרבנית נחמה דינה, בתו של הרב הקדוש רבי אברהם שניאורסון מקשינב, בנו של הרב הקדוש רבי ישראל נח מניעז'ין, בן אדמו"ר הצמח צדק.

תש"א

הרבי והרבנית חיה מושקא הגיעו לארצות הברית, לאחר הימלטות מצרפת הכבושה בידי הנאצים, והפלגה של אחד עשר יום מאירופה.

תאריך זה נודע לציבור הרחב רק בשנת תשמ"ג, בעקבות הדפסת כרך אגרות קודש של אדמו"ר הרי"צ ובו מכתב שעסק בנושא. מני אז נקבע יום זה לחג ומועד על נס ההצלה של הרבי והרבנית.

אדמו"ר הרי"צ, שבשל מצב בריאותו נבצר ממנו לצאת לנמל לקבל את פניהם של בתו וחתנו, מינה משלחת של ארבעה מחשובי הרבנים לקבל את פניהם, ואמר להם: "אני ממנה אתכם כשלוחים שתלכו ותקבלו את פניו של חתני. אגלה לכם מי הוא: הוא עורך 'תיקון חצות' בכל לילה, הוא בקי בעל פה בתלמוד בבלי עם הר"ן, הרא"ש והרי"ף, בתלמוד ירושלמי ומפרשי, ברמב"ם ובלקוטי תורה עם העי"ן"ס - ציוני אדמו"ר הצמח צדק לעיין במקומות נוספים]. לכו קבלו את פניו."

בשל ההתרגשות העצומה שבה היה נתון אדמו"ר הרי"צ, נפגשו עימו הרבי והרבנית רק כעבור שלושה ימים מבואם לארה"ב.

מיד עם בואו של הרבי לארצות הברית, פעילות הפצת היהדות והחסידות קיבלה תנופה חדשה. נוסדו שלושת המוסדות המרכזיים "מחנה ישראל", "קה"ת" ו"מרכז לענייני חינוך", שנמסרו

לניהולו של הרבי על ידי אדמו"ר הרי"צ. הרבי גם החל להתוועד עם החסידים, על פי הוראתו של אדמו"ר הרי"צ, מדי שבת מברכים.

הרבי והרבנית התגוררו בחדר בבניין 770, עד ששכרו דירה ברחוב ניו יורק, אז הפך החדר ב-770 למשרדו של הרבי.

תש"ז

הרבנית חנה, אימו של הרבי, הגיעה לנמל ניו יורק בליווי הרבי.

תנש"א

לרגל ציון יובל שנים לבואם של הרבי והרבנית לארצות הברית, נערך קובץ מיוחד שכלל את סיפור נס ההצלה, ראשי פרקים מתולדות פעילות הרבי, וכן שיחות ומאמרים בנושא שיצאו לאור בשנים קודמות. הרבי הורה להדפיס את הקובץ, ובכ"ח סיוון אף חילק עותק ממנו לכל אחד בצירוף שטר של דולר לצדקה.

כט סיוון

תר"ח

נפטר הרב הקדוש רבי חיים אברהם, בנו השני של אדמו"ר הזקן, ונטמן בליובאוויטש.

ל סיוון

תש"א

תפילת שחרית הראשונה של החסידים בארצות הברית במחיצתו של הרבי. הרבי התפלל עם המניין ובירך ברכת הגומל.

במלכות. והרי כל אדם יודע בעצמו האם התנהגותו מתאימה והולמת לפני ה'. אך על כך אומרים לנו: הקדוש ברוך הוא ברחמי המרובים מוצא לימוד זכות עלינו, ודן אותנו בחסד ובטוב.

מכאן עלינו ללמוד שגם אחד כלפי השני עלינו לנהוג לפנים משורת הדין, וכך יתנהגו גם איתנו מלמעלה. ועל כך מוסיפה המשנה ואומרת:

והכול לפי רוב המעשה - האדם יכול להרבות ולהגדיל את הזכויות של המצוות שמקיים. למשל, כשנותן צדקה יחלק את הסכום לפעילות רבות, ובכך הוא מכפיל את הזכויות שלו.

(ביאורים לפרקי אבות, כרך א, עמוד 175)

המים והקמח // מאמר "ראשית עריסותיכם" – ספר המאמרים תשכ"ט

מהו אופן העבודה שנרמז באותיות המילה "חלה"? ולמה רומזים התהליכים של טחינת הקמח ולישת הבצק? – הביאור הפנימי בתוכן מצוות הפרשת חלה, והביטוי לכך בעבודת התפילה ולימוד התורה

— א —

"חלתו של עולם"

"ראשית ערסותיכם חלה תרימו תרימה". מצות חלה היא אחת משלוש המצוות שנתנו לנשים.

וטעם הדבר, דהנה אמרו חז"ל¹ שאדם הראשון **"חלתו"** של עולם היה, וכשם שאמרו חז"ל² גבי חלה, ש"משעה שהאשה מקשקשת עסטה (והינו קמחה) במים, מגבהת את חלתה", כן הוא באדם הראשון, דכתיב³ "ואד יעלה מן הארץ והשקה", ואחר כך "וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה" – "העלה התהום והשקה עננים לשורות העפר, כגבל זה שנותן מים ואחר כך לש את העסה".

וכיון שהאשה קלקלה והכשילה את אדם הראשון שהיה "חלתו של עולם", לכן נתנה מצות חלה לנשים דוקא.

— ב —

להכניס ה' בתוך ה-ח'

ויובן בהקדם באור כללות הענין דחלה, שמרמז בהשם **"חלה"** [פידוע המבאר בתורת הרב המגיד [ממעזריטש]⁴ ובשער היחוד והאמונה⁵ שהשם הוא חיותו של הדבר הנקרא בשם זה],

שיש בו האותיות: **ח' (ל) וה'**, ובאופן שהאות ח' קודמת לאות ה'. כמבאר בשער היחוד והאמונה⁶ שהאות הקודמת [בסדר האותיות שבאותה מלה] היא הגוברת והיא העקר, והשאר טמלות אליה ונכללות באורה כו'.

1. ספר המאמרים תרכ"ט ס"ע רמב ואילך.
2. ירושלמי שבת פ"ב ה"ו.
3. שם.
4. בראשית ב, ז. ובפירוש רש"י.
5. אור תורה ד, סע"ב ואילך.
6. פרק א.
7. פרק יב.

דהנה, בנוגע לאות ה' אמרו חז"ל⁷: מאי טעמא [מהו הטעם לכך ש] תליא כרעיה (רגל הפנימי של ה' תלוי באויר ואינו דבוק לגגו)? – דאי הדר בתשובה מעילי לה [שאם חוזר בתשובה, מכניסים אותו] (בפתח העליון בין רגל שבתוכו לגגו).

מה שאין כן אות ח' שאין לו פתח מלמעלה, אלא הוא סתום לכל ג' הצדדים ופתוח רק מלמטה, מורה על הירידה למטה, על ידי הפתח שמלמטה, שעל זה נאמר⁸ "לפתח חטאת רובץ".

ונמצא, שהאותיות ה' וח' הם הפכיים זה מזה, ואם כן, איך יתכללו שניהם בתבה אחת?

אך הענין הוא, שהיא הנותנת, שכללות העבודה ד"חלה" היא לפעל במעמד ומצב דאות ח' (שהיא התחלת ועקר התבה) שגם שם יהיה הענין דאות ה'.

'מי' הביטול ב'קמח' הפירוד

וענין זה מרמז גם בכך שהחייב דמצות חלה הוא "משעה שהאשה מקשקשת עסטה במים", שהוא ענין ערוב המים בהקמח, והינו שעקר העסה הוא הקמח ולא המים, אלא שמערבים בהקמח גם מים.

והענין בזה, שהקמח שהוא באופן של פרורים נפרדים, מורה על הפירוד שמצד הישות כו', ומים שיוצרים ממקום גבוה למקום נמוך, מורה על ענין הביטול. וענין ערוב המים בהקמח, שנותן מים בקמח לחברם לעשות גוף אחד ועסה אחת, הוא שגם במקום הפרוד והישות (קמח), שהוא עקר העסה, פועלים שיהיה ענין הביטול.

שהו על דרך כללות ענין החלה, שתחלה יעקרה הוא אות ח', והעבודה היא לפעל בה הענין דאות ה'.

8. מנחות כט, ב. ובפירוש רש"י.
9. בראשית ד, ז.

‘מי’ התפילה ב’קמח’ התורה

ובאור הענין בעבודת האדם:

הנה, קמח קאי על התורה, כמאמר רז"ל¹⁰: "אם אין קמח אין תורה", ומים קאי על התפלה, כמו שכתוב¹¹: "שפכי כמים לבך נכח פני ה'". וערוב המים בהקמח - הוא ענין הקדמת עבודת התפלה לפני למוד התורה.

והיגיו, שפדי שלמוד התורה יהיה כדבעי [כפי הדרוש], שלא יבוא לידי ישות כו', צריך להיות הקדמת הבטול שעל ידי עבודת התפלה, כמאמר רז"ל¹²: "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש" - "הכנעה ושלמות", וכדאיתא בשלחן ערוך¹³, שקדם התפלה צריך להתבונן (לא רק ברומויות הא-ל, אלא גם) בשפלות האדם.

ועל ידי זה נעשה למוד התורה שלאחרי התפלה כדבעי, בבחינת בטול כו'.

‘טחינה’ ו‘לישה’

ויש להוסיף, דהנה, קדם ענין ה'לישה' שהוא ערוב המים בהקמח, צריך להיות ענין ה'טחינה', שטוחן ומפרר החטה להיות דק פקמח, ומבאר בזה שהוא ענין ההכנעה להיות בבחינת "לב נשבר ונדכה".

ועל פי זה, הנה ההכנעה והשפלות שקדם התפלה הוא ענין ה'טחינה'. ונוסף לזה צריך להיות ענין הבטול שבערוב המים בהקמח, שהוא ענין ה'לישה' שבאה לאחרי הטחינה, בעבודת התפלה גיפא [כפי שיתבאר מיד].

ההמשכה ב"ואספת דגנך"

ובאור הענין, דהנה, עבודת התפלה צריכה להיות "בכל לבבך ובכל נפשך", דהיגיו, בכל עשר כחות הנפש. שזהו גם ענין התפלה בצבור, כידוע הפתגם¹⁴ שתפלה בצבור הינו לאסוף ולצבר כל עשר כחות הנפש.

ויש בזה ב' אפנים, כפי שהוא מצד פרשה ראשונה דקריאת שמע, וכפי שהוא מצד פרשה שניה דקריאת שמע.

שפרשה ראשונה, הוא ענין ה'רצוא' [התשוקה להתרומם מעניני העולם ולהדבק בה] שנעשה מצד גדל האהבה לה' באפן ד"בכל מאדך" (שנאמר בפרשה ראשונה דוקא); ופרשה שניה, הוא ענין ה'שוב', המשכה מלמעלה למטה דוקא, בעבודה בעניני העולם, "ואספת דגנך וגו'" (שנאמר בפרשה שניה דוקא).

והנה, אף שגדלה מעלת האהבה וה'רצוא', מכל מקום, הרי "לא לתהו בראה (אלא) לשבת יצרה"¹⁵, היגיו, שתכלית הפונה אינה בענין ה'רצוא', אלא בענין ה'שוב' דוקא.

ומצד ענין זה, יש ענין שנאמר בפרשה שניה דוקא ולא בפרשה ראשונה, והוא מה שכתוב: "לעבדו בכל לבבכם". דענין העבודה הוא מלשון עבוד עורות, וקאי [מדבר בזה] על כללות העבודה דתקון העולם, כמו שכתוב¹⁶ "אשר ברא אלקים לעשות" - "לתקן", ודוקא עבודה זו היא תכלית הפונה שבשביל זה ירדה הנשמה למטה.

הביטול והיראה שבתפילה

והנה בפרשה שניה דקריאת שמע נאמר "השמרו לכם גו'", ואמרו חז"ל¹⁷: "כל מקום שנאמר השמר, פן ואל אינו אלא לא תעשה", והיגיו, שכללות העבודה דפרשה שניה דקריאת שמע הוא ענין הבטול והיראה דוקא.

וזהו ענין ה'לישה' שלאחרי ה'טחינה':

היגיו, שנוסף על כללות ענין ההכנעה והשפלות שלפני התפלה, שהוא ענין ה'טחינה', צריך להיות בהתפילה גופא ענין הבטול והיראה דפרשה שניה דקריאת שמע, שהוא ענין ה'לישה', ערוב המים בהקמח;

שעל ידי זה ממשיכים ופועלים את הענין דאחדות הוי' (כללות הענין דקריאת שמע) במקום הפרוד, היגיו, בעבודה בעולם באפן ד"ואספת דגנך וגו'", בדגמת פעלת המים בפרורי הקמח לחברם לעשות גוף אחד ועסה אחת.

10. אבות פ"ג מ"ז.

11. איכה ב, יט.

12. ברכות ל, ב. ובפירוש רש"י.

13. אורח חיים סצ"ח ס"א.

14. ראה לקו"ש ח"ב ע' 477 ואילך.

15. ע"פ ישעיה מה, יח.

16. בראשית ב, ג. ובפירוש רש"י.

17. עירובין צ, א.

שולחן שבת חסידי

התועדות משפחתית
לשולחן שבת

'להשתיק' את החשבונות

מדוע הורה הרבי לבחור להתלונן על כאבי שיניים כדי להיפטר מהצבא? ועל מה התבטא הרבי ש'זה בכלל היה המופת'? – מסר אקטואלי מסיפור המרגלים, לא להיגרר אחרי שיקולים וחישובים אלא פשוט לבצע

אם כך, תתלונן על השיניים!

ולכן הוא שוקל לטעון שיש לו בעיה לבבית. הרבי החווה בידו תנועת ביטול, כאומר: זו אינה טענה מתאימה. הבחור המשיך ואמר שישנה בעיה תורשתית מסוימת אצל הוריו, ואולי יתלונן על כך – אך גם הפעם הרבי סימן בתנועת ביטול. אז שאל אותו הרבי: "בשיניים – סבלת פעם?", ענה הבחור: "לא". הרבי המשיך ושאל: "ומישהו ממשפחתך – סבל פעם מהשיניים?", הבחור השיב: "גם לא". אמר לו הרבי: "מכיוון שכן – תתלונן על השיניים!".

הבחור אכן עשה כעצת הרבי, התלונן על השיניים – וקיבל פטור מידי מהצבא.

המשפיע וה'חוזר' הראשי, הרב יואל כהן, סיפר את הסיפור הבא:

במהלך השנה שלאחר הסתלקות הרבי הרי"צ, עוד לפני שהרבי קיבל עליו את הנשיאות באופן רשמי, נכנס אליו בחור שירד מהדרך ועזב את הישיבה, ועמד בפני גיוס לצבא ארצות הברית. הבחור זלזל בכל העניין, אך מאחר שלא ראה כל מוצא אחר כיצד להיפטר מהגיוס, נכנס אל הרבי לבקש ברכה.

הרבי ציטט את המשנה: "כל המקבל עליו עול תורה – מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ", והורה לו ללמוד בכל יום דף (או עמוד) גמרא, כדי לבטל את הגזרה.

לאחר מכן שאל אותו הרבי על תוכניותיו – באיזו טענה הוא מתכוון להשתמש כדי שישחררו אותו. הבחור ענה שכאשר נולד היו לו בעיות בלב,

להכניס יהודים לסכנה?

נמוך וארצי, מבלי להותיר מקום לגילוי הנשמה האלוקית.

האם בני ישראל, צאן מרעיתם, יעמדו בניסיון הזה? הרי כאשר יעברו מחיי המדבר אל חיי המעשה בארץ, עלולים הם לשקוע בחיי החולין ולאבד את כל עולמם הרוחני. האם הם יצליחו לעמוד בניסיון?

משה ואהרן – ודאי יש בכוחם לעמוד בניסיון; וגם הם, המרגלים עצמם – מסתבר שיוכלו לעמוד בו, וגם אם לא, הרי שמוכנים הם לוותר על שלמותם הרוחנית אם זהו רצון ה'.

אבל כאשר מדובר על כלל ישראל, מי יוכל

המרגלים ששלח משה רבינו מתוארים בפרשתנו כ"ראשי בני ישראל".

כאשר המרגלים רואים בעיניהם כי הארץ "זבת חלב ודבש היא, וזה פריה" – ארץ טובה המצמיחה פירות משובחים, ומבינים היטב שאין מדובר בברכה הבאה מאליה, אלא שהאדם צריך לעמול ולעסוק בענייני החולין כדי להגיע לכך, הרי מתוך נאמנות לתפקידם כ"ראשי בני ישראל" מתעורר בליבם חשש:

הארץ היא "ארץ אוכלת יושביה", טוענים הם. כלומר: הארציות "אוכלת" את האדם, שואבת אותו אל תוכה והופכת אותו לחלק ממנה: גשמי,

להבטיח שלא תבוא חלילה נפילה? איך אפשר לקחת אחריות על מהלך כזה - להכניס מאות

אלפי יהודים למצב של סכנה רוחנית?

בלתי אפשרי?

אך בכל זאת, הייתה זו טעות קשה. את נקודת הטעות מדגיש כלב בן יפונה בדבריו, כשהוא משתיק את העם ומשיב למרגלים: "עלה נעלה וירשנו אותה" - "אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דברינו!".

כלב אינו מביא דוגמא לדבר קשה אך בר השגה, אלא לדבר שאינו שייך במציאות כלל - אם יאמרו לנו לעשות סולמות ולעלות לשמים.

בכך אומר להם כלב: הטעות שלכם היא שאתם מערבים את השכל. צריך לסמוך על הקב"ה

וללכת ב'קבלת עול', בלי לערב את השכל כלל. כאשר הולכים בגישה כזו, כלל לא נוגע אם הדבר הגיוני או שהוא נראה חסר היגיון ובלתי אפשרי.

לכן גם פותחת התורה ואומרת: "ויהי (השתיק) כלב". יש 'להשתיק' את כל החשבונות והשיקולים, ולקיים את הציווי של משה רבינו מתוך ביטול, פשוט לשמוע ולציית.

כאשר באים בגישה כזו, אזי גם כשנדרש דבר שהוא נגד ההיגיון, ואפילו בלתי אפשרי, ניתן להצליח.

כשוט לעשות!

הבעיה של המרגלים לא הסתיימה רק בדבריהם הם, אלא הייתה בכך השפעה גם על כלל ישראל.

מדובר היה ב"דור דעה", יהודים בעלי דרגה רוחנית גבוהה ונעלית, אך בכל זאת הם לא זכו להיכנס לארץ. מאחר והם עירבו את שכלם והחלו להתירא שמא לא יצליחו למלא את רצון ה'.

אם הם היו באים בגישה של קבלת עול, בלי לערב את השכל - הם היו יכולים אכן להיכנס לארץ ולעמוד בניסיון. אך ברגע שהחלו להפעיל

שיקולים שכליים, ולהסתפק אם אכן מסוגלים הם להצליח או לא - בכך הם איבדו את היכולת לעשות זאת, ולכן לא זכו להיכנס לארץ.

זהו המסר שעלינו ללמוד מסיפור המרגלים: אין תפקידנו לשקול בשכל אם וכיצד נוכל לבצע את המשימות שניתנו לנו. כאשר הקב"ה מצווה על דבר מה, אין מקום לערב את השכל ולשקול אם הדבר אפשרי - אלא פשוט לקום ולעשות.

המופת האמיתי

סיפר הרב צבי (הרשל) חיתריק:

רעייתו של נשיא הקהילה היהודית בברזיל נעצרה בשדה התעופה במיאמי, באשמת הברחת יהלומים. היה זה אסון כבד - סנגורים מנוסים דיברו על "מינימום עשר שנות מאסר", בעוד שמדובר היה באם צעירה שבביתה ילדים רכים.

באותה תקופה שהיתי בניו יורק, ושידלתי את גיסו של נשיא הקהילה, ר' דוד - יהודי ליטאי ותלמיד חכם מובהק - לבוא עימי אל הרבי ולבקש ברכה.

הרבי האזין לכל פרטי המקרה ברוב קשב, ולאחר מכן פסק מיד: "סע למיאמי!" - סתם ולא פירש.

ר' דוד יצא מהיחידות כולו נבוך ומבולבל: "אסע כעת למיאמי? היכן אשכון? לאן אלך? למי אפנה?

הרבי לא אמר לי דבר!".

לא ויתרתי לו, עד שניאות לעשות כדברי הרבי. ואז התרחש מופת פלאי ממש: באותו מלון שבו התאכסן ר' דוד, שהה, באקראי, גם השופט שעמד לדון בתיק. כששמע את ר' דוד מספר לתומו את פרטי המקרה, התברר לו שהאשה כלל לא ידעה על היהלומים - הם הובאו לה להעברה ללא ידיעתה. כתוצאה מכך, היא זוכתה מכל אשמה.

כשזכיתי להיכנס אל הרבי לאחר המאורע, אמרתי לרבי: "כל העיר ריו דה ז'נירו - יהודים וגויים כאחד - רועשת מהמופת הגדול של הרבי!". הרבי הקשיב, חיך ואמר: "אוי, חיתריק... המופת בכלל היה בזה שהם שמעו בקולי ונסעו למיאמי".

(מבוסס על שיחת שבת פרשת שלח תשכ"ו)

שבת קודש כרשת שלה

כה סיוון

שבת מברכים חודש תמוז

תהלים

- בבוקר לפני התפילה אומרים את כל התהלים בציבור¹. נוהגים לומר את התהלים לבושים בחליפה וכובע וחגורים באבנט².
- אחרי אמירת כל התהלים, מי שאין לו הורים יאמר קדיש יתום. אם נוכח במניין אדם בעל יארציט או בשנת אבל, רחמנא ליצלן, יאמר קדיש יתום אחרי אמירת כל ספר בתהלים (לאחר אמירת ה"הי רצון")³.
- אחרי אמירת התהלים לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר כך מתפללים⁴.

ברכת החודש

- לפני ברכת החודש מכריזים את זמן מולד הירח, כי נכון שיידעו את זמן המולד לפני שמברכים את החודש⁵.
- מולד הירח בלילה שבין רביעי לחמישי, בשעה 21:58 ו-4 חלקים.
- החזן בברכת החודש (זה לא מוכרח להיות החזן של שחרית או של מוסף) אומר את הברכה בעמידה, וגם הציבור עומד.
- החזן לוקח את ספר התורה ומחזיק אותה בידו באמירת ברכת החודש⁶.
- בברכת החודש אומרים: "ראש חודש תמוז ביום החמישי וביום השישי הבא עלינו לטובה".
- לא אומרים "אב הרחמים"⁷.
- אחרי התפילה עורכים התוועדות בבית

הכנסת⁸, באופן כזה שאחר כך יאכלו סעודת שבת בבית וימשיכו את ההתוועדות עם בני הבית⁹. כדאי שגם הנשים והבנות יערכו התוועדות¹⁰.

פרקי אבות

- לאחר תפילת מנחה קוראים את פרק שלישי בפרקי אבות.
- במשניות: ג, ו, יד מצוטטים חלקי פסוקים. יש לשים לב לא לומר בהם את שם השם כפי שהוא¹¹.

יום שלישי

כח סיוון

- ביום זה ניצלו הרבי והרבנית מאירופה הכבושה בידי הנאצים, בהגיעם לארצות הברית. יום זה נקבע על ידי הרבי כיום סגולה, בו עורכים התוועדויות חסידיות ומקבלים החלטות טובות בתחום הפצת היהדות והחסידות¹².

יום רביעי

כט סיוון – ערב ראש חודש תמוז

- בערב ראש חודש יש להוסיף בלימוד תורה, בתפילה ובנתינת צדקה¹³, וכן מחלקים לצדקה את מה שהצטבר בקופות הצדקה במהלך החודש¹⁴.
- בתפילת מנחה לא אומרים תחנון¹⁵.
- ליל ראש חודש
- בתפילת ערבית, וכן בכל התפילות בראש חודש, מי שהוא בשנת אבל, רחמנא ליצלן, לא עומד חזן¹⁶.
- לא מכריזים "יעלה ויבוא" לפני שמונה עשרה בערבית ולא בשחרית מחר ומוחרתיים, אלא

8. היום-יום, ל' בניסן.

9. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כרך י עמ' ג.

10. ספר המנהגים עמ' 30. לקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 523.

11. בשם הרבי – ראה 'התקשרות' גיליון רעח עמ' 17 וגיליון תטז עמ' 14.

12. הע' 5.

13. ספר-השיחות תשמ"ט ח"ב עמ' 545. לקוטי-שיחות כרך לג עמ' 274.

14. התוועדויות תשמ"ו ח"ג ס"ע 593.

15. ספר-המנהגים עמ' 77.

16. סידור אדה"ז, לפני "למנצח... יענק'.

17. ספר-המנהגים עמ' 8, 36.

1. אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ג עמ' תל.

2. כך נוהג הרבי וכל הציבור עימו.

3. אג"ק של הרבי כרך י עמ' דש. ס' המנהגים עמ' 30 ועמ' 55.

4. אג"ק ח"ד עמ' תכג, קובץ מכתבים שבס"ס תהלים 'אהל יוסף יצחק' עמ' 192, לוח 'היום-יום' כו כסלו וספר המנהגים עמ' 30.

5. סידור אדמו"ר. לקוטי מהר"ח (בראש ח"א, בהשטמות לח"ב פח, ב), ושערי-רחמים על השערי-אפרים שער י ס"ק מז.

6. קצות השלחן ס' פג בבדה"ש ס"ק י, משערי אפרים שם סל"ו. ראה

משנה-ברורה ס' קמו בשער-הציון ס"ק יח.

7. סידור אדמו"ר. לוח כולל חב"ד.

הפרק ולומדים בכל ראש חודש מספר פסוקים כך שבמהלך השנה ילמדו את הפרק כולו. ואם יש פחות פסוקים, חוזרים ולומדים שוב את הפרק.²⁷

יום המישי

ל סיון – יום ראשון של ראש חודש

שחרית

• יש להשתדל במיוחד להתפלל שחרית במניין, כדי לומר הלל עם הציבור.²⁸ ומי שמאחר לתפילה בציבור, לא יאמר את ההלל עם הציבור אלא לפי סדר התפילה.²⁹

• באמירת ההלל, גם היחיד מברך בעצמו את ברכות ההלל ("לקרוא את ההלל" ו"מלך מהולל בתשבחות"). ובתפילה בציבור, יזדוז לברך בחשאי קודם ברכת החזן.³⁰

• מחזירים את ספר התורה לארון הקודש מיד אחר הגלילה.

• אחרי הכנסת ספר התורה לארון הקודש ואמירת "אשרי" "ובא לציון", חולצים את התפילין של רש"י ומניחים תפילין של רבינו תם. קוראים בהן קריאת שמע, פרשות "קדש" "והיה כי יביאך" ושש זכירות (ואת השיעורים היומיים לומדים אחרי סיום כל התפילה).³¹ אחר כך חולצים את התפילין ומתפללים מוסף.

• הרבי נהג להתפלל מוסף בלי להלביש בחזרה את הזרוע בשרוול אחרי חליצת התפילין.

• החזן לא מסיים "ובא לציון" בקול רם. מכיוון שיש הפסקה ארוכה בין הכנסת ספר התורה לארון הקודש לבין אמירת חצי קדיש שלפני מוסף, החזן צריך לומר מזמור תהלים כלשהו לפני אמירת הקדיש,³² ולפחות את סיומו לומר בקול.³³

מזכירים לציבור בדפיקה על השולחן וכדומה.¹⁷

• מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת ערבית, אינו חוזר ומתפלל.

• מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון - מהערב ועד מוחרתיים (עד השקיעה¹⁸) - אם נזכר אחרי שאמר את שם השם בברכת "בונה ברחמיו ירושלים", אומר אחרי סיום ברכת "בונה ברחמיו": "ברוך... שנתן ראשי חודשים לעמו ישראל לזיכרון". ואם נזכר אחרי שכבר התחיל לומר "ברוך" של הברכה הבאה, ממשיך את ברכת המזון ולא חוזר.¹⁹

מנהגי ראש חודש

• לא מסתפרים²⁰ ולא קוצצים ציפורניים בראש חודש.²¹

• הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות מסוימות בראש חודש, כמו תפירה²² וגיהוץ של בגדים שלא צריך לאותו יום²³ - בכל מקום לפי מנהגו.²⁴

• נוהגים להוסיף מאכל מיוחד בארוחה לכבוד ראש חודש.²⁵

• בראש חודש יש להתאסף יחד בכל קהילה ובית כנסת, לערוך התוועדות ובה יאמרו "לחיים" ויברכו איש את רעהו בכל הברכות הטובות, ידברו דברי תורה ויקבלו יחד החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.²⁶

• מנהג עתיק ללמוד בכל ראש חודש פסוק אחד עם פירוש רש"י ופירושים נוספים מפרק התהלים האישי המתאים לגיל (לדוגמה, מי שהוא בן שלוש עשרה - פרק יד). אם יש בפרק יותר משנים עשר פסוקים (ובשנה מעוברת, אם יש יותר משלושה עשר), מחלקים את

17. שם, וס' דיני ומנהגי ראש-חודש - חב"ד פ"ז הערה 4.

18. קצות-השולחן סי' מז ס"ד ע"פ סידור אדמו"ר.

19. שו"ע אדמו"ר סי' קפח ס"ז. סידור אדמו"ר.

20. שו"ע אדה"ז סי' רס ס"א.

21. קצות-השולחן סי' עג בבדי-השולחן ס"ק ד, צוואת ריה"ח אות מח. וראה בס' מנהגי ר"ח-חב"ד פ"א הע' 2, ובס' קיצור הלכות משו"ע אדמו"ר ב'מילואים לסי' רס-רסב (עמ' נד).

22. 'תורת מנחם - התוועדויות' תשד"מ ח"ב עמ' 948.

23. שערי-תשובה ס"ק ג. כף-החיים ס"ק ללכ.

24. שו"ע ורמ"א סי' תיז ס"א.

25. ראה שו"ע א"ח סי' תיט וכף-החיים שם ס"ק ד.

26. היום-יום, ל' ניסן. 'התוועדויות' תש"נ ח"ג עמ' 383.

27. ספר המנהגים עמ' 36.

28. רמ"א תכבב. שו"ע אדמו"ר תפחג.

29. המזכיר הרה"ח ר"ל גרונר בשם הרבי בשם אדמו"ר מהור"י צ' בשם אדמו"ר מהור"ש ב. וראה כף-החיים סי' תכב ס"ק לח.

30. ספר-המנהגים עמ' 36. שיחות-קודש תשמ"א ח"ד ס"ע 322.

31. ספר-המנהגים עמ' 36.

32. ספר-המאמרים (ליקוט) לכ"ק אדמו"ר מהור"ש ב, ח"ב עמ' שטז. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"כ עמ' רפג.

33. ע"פ קצות השולחן סי' טז בבדי השולחן ס"ק ו, ספר המנהגים עמ' 6.

יעלה ויבוא

מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת שחרית או מנחה:

- אם נזכר מיד אחרי שאמר את שם השם בסיום ברכת "המחזיר שכינתו לציון", יאמר "למדני חוקיך", ואז יאמר "יעלה ויבוא" ואחר כך ימשיך ויאמר "ותחזינה"³⁴.
- ואם נזכר אחרי שכבר סיים את הברכה, יאמר "יעלה ויבוא" וימשיך בברכת מודים.
- ואם נזכר אחרי שכבר התחיל "מודים", חוזר לברכת "רצה".
- ואם נזכר אחרי שאמר את שם השם של סיום ברכת מודים או שים שלום, לפני שחוזר לברכת רצה משלים ואומר "[ברוך אתה ה']

למדני חוקיך", ואז חוזר לברכת רצה.

- ואם נזכר אחרי שאמר את "יהיו לרצון" השני בסיום שמונה עשרה, חוזר ומתפלל שוב (בלי לומר "ה' שפתיי תפתח"), או שייגש חזן ויתפלל את חזרת הש"ץ.
- ו[בשחרית] אם נזכר אחרי שהתפלל מוסף, אינו חוזר³⁵.
- ו[במנחה] אם נזכר בתפילת ערבית - לאחר תפילת שמונה עשרה של ערבית יאמר מזמור תהלים ואחר כך יתפלל שוב את תפילת שמונה עשרה. אם מדובר בערבית של ליל ב' של ראש חודש - יכוון במחשבתו שזו תפילת תשלומין, ואם מדובר בערבית של מוצאי ראש חודש - יכוון במחשבתו שזו תפילת נדבה³⁶.

35. שו"ע אדמו"ר סי' קכו ס"ג.

36. לוח כולל-חב"ד בד"ח מרחשון.

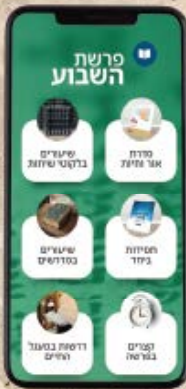
34. כף-החיים סי' קיד ס"ק כח.

ב"ה

**"יש לעזור... בענין שהוא צו ודרישת השעה. והצעת
ובקשתי: נוסף על שיעורי התורה שיש לכאן"א עד עתה
ישתדל גם לייסד שיעור בתורה ללמד לאחרים, ומה טוב
ללמד לעשרה מישראל, ועד ל"תלמידים הרבה".**

קול קורא מכ"ק אדמו"ר (מוגה), רש"נ

עם 'אתר מבצע תורה' זה אפשרי!

מערכי שיעור עשירים
ומונגשים בכל המקצועות:

תנ"ך, גמרא, הלכה וחסידות

אפשרות חיפוש בין

כ-500 נושאים ביהדות ובחיים

מבצע
תורה

לפרטים נוספים ולהצטרפות:

mivtzatorah.org • 052-575-0350

א וידבר יהוה אל־משה לאמר: וידבר יהוה
אל־משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר:
ב שלח־לך אנשים ויתרו את־ארץ כנען אשר
אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד
למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם: שלח־לך
אנשים ויתרו את־ארץ כנען אשר־אני נתן לבני
ישראל איש אחד איש אחד למטה אבתיו
תשלחו כל נשיא בהם: שלח לך גברין ויאכלון
ית ארעא דכנען די אנא יתב לבני ישראל גברא
חד גברא חד לשבטא דאבהתיהי תשלחון כל
רפא דבהון: ג וישלח אתם משה ממדבר פארן
על־פי יהוה כלם אנשים ראשי בני־ישראל
המה: וישלח אתם משה ממדבר פארן על־פי
יהוה כלם אנשים ראשי בני־ישראל המה: ושלח
יתהון משה ממדברא דפארן על מימרא דיי
פלהון גברין רישי בני ישראל אנון: ד ואלה
שמותם למטה ראובן שמוע בן־זכור: ואלה
שמותם למטה ראובן שמוע בן־זכור: ואלין
שמהתהון לשבטא דראובן שמוע בן זכור:
ה למטה שמעון שפט בן־חורי: למטה שמעון
שפט בן־חורי: לשבטא דשמעון שפט בן חורי:
ו למטה יהודה פלב בן־יפנה: למטה יהודה
פלב בן־יפנה: לשבטא דיהודה פלב בן יפנה:
ז למטה יששכר יגאל בן־יוסף: למטה יששכר
יגאל בן־יוסף: לשבטא דיששכר יגאל בן יוסף:
ח למטה אפרים הושע בן־נון: למטה אפרים
הושע בן־נון: לשבטא דאפרים הושע בן נון:
ט למטה בנימין פלטי בן־רפוא: למטה בנימין
פלטי בן־רפוא: לשבטא דבנימין פלטי בן רפוא:
י למטה זבולן גדיאל בן־סודי: למטה זבולן
גדיאל בן־סודי: לשבטא דזבולן גדיאל בן סודי:
יא למטה יוסף למטה מנשה גדי בן־סוסי:
למטה יוסף למטה מנשה גדי בן־סוסי: לשבטא

דיוסף לשבטא דמנשה גדי בן סוסי: יב למטה
דן עמיאל בן־גמלי: למטה דן עמיאל בן־גמלי:
לשבטא דדן עמיאל בן גמלי: יג למטה אשר
סתור בן־מיקאל: למטה אשר סתור בן־מיקאל:
לשבטא דאשר סתור בן מיקאל: יד למטה
נפתלי נחבי בן־נפסי: למטה נפתלי נחבי בן
נפסי: לשבטא דנפתלי נחבי בן נפסי: טו למטה
גד גאואל בן־מכי: למטה גד גאואל בן־מכי:
לשבטא דגד גאואל בן מכי: טז אלה שמות
האנשים אשר־שלח משה לתור את־הארץ
ויקרא משה להושע בן־נון יהושע: אלה שמות
האנשים אשר־שלח משה לתור את־הארץ ויקרא
משה להושע בן־נון יהושע: אלין שמות גבריא
די שלח משה לאללא ית ארעא וקרא משה
להושע בן נון יהושע: ז וישלח אתם משה
לתור את־ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה
בנגב ועליתם את־ההר: וישלח אתם משה
לתור את־ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה בנגב
ועליתם את־ההר: ושלח יתהון משה לאללא ית
ארעא דכנען ואמר להון סקו דא בדרומא
ותסקון לטורא: ח וראיתם את־הארץ מה־הוא
ואת־העם הישב עליה החזק הוא הרפה
המעט הוא אסרוב: וראיתם את־הארץ מה־
הוא ואת־העם הישב עליה החזק הוא הרפה
המעט הוא אסרוב: ותחזון ית ארעא מא היא
ות עמא דיתב עלה התקיף הוא אם חלש הוער
הוא אם סגי: ט ומה הארץ אשר־הוא יושב בה
הטובה הוא אסרעה ומה הערים אשר־הוא
יושב בהנה הבמחנים אם במבצרים: ומה
הארץ אשר־הוא יושב בה הטובה הוא אסרעה
ומה הערים אשר־הוא יושב בהנה הבמחנים אם
במבצרים: ומא ארעא די הוא יתב בה הטבא
היא אם בישא ומא קרוא די הוא יתב בהן

הַפְּפֻצִּין אִם בְּכֹרֶיךָ: כִּי מָה הָאָרֶץ הַשְּׂמֹנֶה
הַזֹּאת אִם-רְוַח הַיִּשְׁכָּה עַל אִם-אֵין וְהַתְּחֻזָּתָם
וְלִקְחָתָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וְהַיְמִים יָמִי בְּכֹרִי
עֲנִיבִים: וְמָה הָאָרֶץ הַשְּׂמֹנֶה הַזֹּאת אִם-רְוַח הַיִּשְׁכָּה
בָּהּ עַל אִם-אֵין וְהַתְּחֻזָּתָם וְלִקְחָתָם מִפְּרִי הָאָרֶץ
וְהַיְמִים יָמִי בְּכֹרִי עֲנִיבִים: וְמָה אֶרֶץ הַעֲתִידָה
הִיא אִם מִסְפִּינָה הֵאֵית בָּהּ אֵילָנִין אִם לֹא
וְהַתְּקֻפֹן וְהַתְּסֻבֹּן מֵאֲבָא דְאַרְעָא יוֹמֵיָא יוֹמֵי
בְּכֹרִי עֲנִיבִין:

שְׁנֵי כֹא וַיַּעֲלוּ וַיִּתְּרוּ אֶת-הָאָרֶץ מִמְּדִבְרֵי-צֶן עַד-
רֶחֶב לְבָא חֲמַת: וַיַּעֲלוּ וַיִּתְּרוּ אֶת-הָאָרֶץ
מִמְּדִבְרֵי-צֶן עַד-רֶחֶב לְבָא חֲמַת: וְסָלִיקוּ וְאֵלִילוּ
יֵת אֶרֶץ מִמְּדִבְרָא דְצִין עַד רֶחֶב לְמִטֵּי חֲמַת:
כֹּא וַיַּעֲלוּ בְּגִבֹּר וַיָּבֹאוּ עַד-חֲבֹרֹן וְשֵׁם אַחִימֶן
שִׁשִּׁי וְתַלְמִי יִלְדֵי הָעֵנֶק וְחֲבֵרֹן שְׁבַע שָׁנִים
נִבְנְתָה לִפְנֵי צֶעֶן מִצְרַיִם: וַיַּעֲלוּ בְּגִבֹּר וַיָּבֹאוּ
עַד-חֲבֹרֹן וְשֵׁם אַחִימֶן שִׁשִּׁי וְתַלְמִי יִלְדֵי הָעֵנֶק
וְחֲבֵרֹן שְׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי צֶעֶן מִצְרַיִם:
וְסָלִיקוּ בְּדִרְוֹמָא וְאַתָּא עַד חֲבֵרֹן וּמִן אַחִימֶן
שִׁשִּׁי וְתַלְמִי בְּנֵי גִבְרִיָּא וְחֲבֵרֹן שְׁבַע שָׁנִין
אֲתַבְּנִיאת קֹדֶם טַנֵּס דְּמִצְרַיִם: כֹּא וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל
אֲשָׁפֹל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשָׁפֹל עֲנִיבִים
אַחֵר וַיִּשְׁאַהֲוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים וּמִן-הֶרְמֹנִים וּמִן-
הַתְּאֵנִים: וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל אֲשָׁפֹל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם
זְמוּרָה וְאֲשָׁפֹל עֲנִיבִים אַחֵר וַיִּשְׁאַהֲוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים
וּמִן-הֶרְמֹנִים וּמִן-הַתְּאֵנִים: וְאַתָּה עַד נַחֲלָא
דְּאֲתַפְּלָא וְקִצּוֹ מִתְּמֵן עוֹבְרָתָא וְאַתְּפֹל עֲנִיבִין חַד
וְנָטְלוּהִי בְּאַרְיִחָא בְּתֵרִין וּמִן רְמוּנִיָּא וּמִן תְּאֵנִיָּא:
כֹּא לְמַקּוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֲשָׁפֹל עַל אֲדוֹת
הָאֲשָׁפֹל אֲשֶׁר-כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: לְמַקּוֹם
הַהוּא קָרָא נַחַל אֲשָׁפֹל עַל אֲדוֹת הָאֲשָׁפֹל
אֲשֶׁר-כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: לְאַתְרָא הַהוּא קָרָא
נַחֲלָא דְאַתְפְּלָא עַל עֶסֶק אֲתַפְּלָא דְקִצּוֹ מִתְּמֵן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: כֹּא וַיָּשֻׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ מִקֶּץ אַרְבָּעִים

יָוֵם: וַיָּשֻׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ מִקֶּץ אַרְבָּעִים יָוֵם: וְתִבּוּ
מִלְּאֵלָא יֵת אֶרֶץ מִסּוֹף אַרְבָּעִין יוֹמִין: כֹּא וַיָּלְכוּ
וַיָּבֹאוּ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-כָּל-עֵדֶת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל אֶל-מִדְבַּר פָּאֶרָן קִדְשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם
דְּבַר וְאֶת-כָּל-הָעֵדָה וַיֵּרְאוּם אֶת-פְּרִי הָאָרֶץ:
וַיָּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-כָּל-עֵדֶת
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-מִדְבַּר פָּאֶרָן קִדְשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם
דְּבַר וְאֶת-כָּל-הָעֵדָה וַיֵּרְאוּם אֶת-פְּרִי הָאָרֶץ:
וְאָזְלוּ וְאַתָּה לֹת מֹשֶׁה וְלֹת אַהֲרֹן וְלֹת כָּל
כְּנִשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִדְבָּרָא דְפָאֶרָן לְרִקְסָא
וְאַתִּיבּוּ יִתְהוֹן פִּתְגָמָא וְיֵת כָּל כְּנִשְׁתָּא וְאַחֲזִיאֲנוּן
יֵת אֲבָא דְאַרְעָא: כֹּא וַיִּסְפְּרוּ-לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאֲנִי
אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זִבְתָּ חֶלֶב וְדִבְשָׁה
הִוא וְזִה-פְּרִיָּהּ: וַיִּסְפְּרוּ-לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאֲנִי אֶל-
הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זִבְתָּ חֶלֶב וְדִבְשָׁה הִוא
וְזִה-פְּרִיָּהּ: וְאַשְׁתַּעֲיָאוּ לָהּ וַיֹּאמְרוּ אֲתִינָא לְאַרְעָא
דִּי שְׁלַחְתָּנָא וְאַף עֲבָדָא חֶלֶב וְדִבְשָׁה הִיא וְדִין
אַבָּה: כֹּא אָפֶס כִּי-עָזוּ הָעָם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ
וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם-יִלְדֵי הָעֵנֶק
רָאִינוּ שָׁם: אָפֶס כִּי-עָזוּ הָעָם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ
וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם-יִלְדֵי הָעֵנֶק רָאִינוּ
שָׁם: לְחֹד אַרְיִ תְּקִיף עֲמָא דְיָתֵב בְּאַרְעָא וְקִרְוִיָּא
כְּרִיכָן רַבְּרָן לְחֹדָא וְאַף בְּנֵי גִבְרִיָּא חֲזִינָא תְּמָן:
כֹּא עֲמַלְק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי וְהַיְבוֹסִי
וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל-הַיָּם וְעַל
יַד הַיַּרְדֵּן: עֲמַלְק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי
וְהַיְבוֹסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל-
הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: עֲמַלְקָאָה יָתֵב בְּאַרְעָא דְרֹמָא
וְחַתָּאָה וַיְבוֹסָאָה וְאַמּוֹרָאָה יָתֵב בְּטוּרָא וַיְכַנְעָאָה
יָתֵב עַל יָמָא וְעַל כִּיף יִרְדְּנָא: לִי וְיָהִם כָּלָב
אֶת-הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה נַעֲלָה וַיִּרְשְׁנוּ
אֹתָהּ כִּי-יָכוֹל נוֹכַח לָהּ: וְיָהִם כָּלָב אֶת-הָעָם
אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה נַעֲלָה וַיִּרְשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי-יָכוֹל
נוֹכַח לָהּ: וְאַצִּית כָּלָב יֵת עֲמָא לְמֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ

דְּמַצְרִים אוּ בַּמִּדְבָּרָא הָדִין לִי דְמִיתָנָא: ג וְלָמָּה
 יְהוָה מְבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנִפְל
 בְּחָרֵב נִשְׁנוּ וְטַפְנוּ יִהְיוּ לָנוּ הַלֹּא טוֹב לָנוּ
 שׁוֹב מִצְרָיִמָּה: וְלָמָּה יְהוָה מְבִיא אֹתָנוּ אֶל־
 הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנִפְל בְּחָרֵב נִשְׁנוּ וְטַפְנוּ יִהְיוּ לָנוּ
 הַלֹּא טוֹב לָנוּ שׁוֹב מִצְרָיִמָּה: וְלָמָּה יִי מַעַל יִתְנָא
 לְאַרְעָא הָדָא לְמִנְפַּל בְּחִרְבָּא נִשְׁנָא וְטַפְלָנָא יִהְיוּ
 לְבָנָא הָלֵא טַב לָנָא דִּי נְתוּב לְמַצְרַיִם: ד וַיֹּאמְרוּ
 אִישׁ אֶל־אֶחָיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרָיִמָּה:
 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אֶחָיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה
 מִצְרָיִמָּה: וַאֲמָרוּ גְבֵר לְאַחֻהִי נִמְנִי רִישָׁא וְנִתְּוֹב
 לְמַצְרַיִם: ה וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פְּנֵיהֶם לִפְנֵי
 כָּל־קְהֵל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
 עַל־פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־קְהֵל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּפֹּל
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל אִפְהֵיוֹן קָדָם כָּל קְהֵל כְּנִשְׁתָּא
 דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהִישֹׁעַ בִּן־נֹון וְכָלֵב בִּן־יִפְתָּה
 מִן־הַתְּתַרִּים אֶת־הָאָרֶץ קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם: וַיְהִישֹׁעַ
 בִּן־נֹון וְכָלֵב בִּן־יִפְתָּה מִן־הַתְּתַרִּים אֶת־הָאָרֶץ קָרְעוּ
 בְּגָדֵיהֶם: וַיְהִישֹׁעַ בִּן נֹון וְכָלֵב בִּר יִפְתָּה מִן
 מַאֲלָלִי יֵת אֶרְעָא בְּזַעַו לְבוּשֵׁיהוֹן: וַיֹּאמְרוּ
 אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 עֲבָרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד
 מְאֹד: וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבָרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ
 מְאֹד מְאֹד: וַאֲמָרוּ לְכָל כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְמִימַר אֶרְעָא דִּי עֲבָרְנָא בָּהּ לְאֵלָּא יֵתָּה טָבָא
 אֶרְעָא לְחֻדָּא לְחֻדָּא:

שְׁלִישִׁי ח אִם־חִפְּץ בְּנֹו יְהוָה וְהִבִּיא אֹתָנוּ אֶל־
 הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנִתְּנָה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר־הוּא זָבֹת
 חֵלֶב וְדִבְשׁ: אִם־חִפְּץ בְּנֹו יְהוָה וְהִבִּיא אֹתָנוּ
 אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנִתְּנָה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר־הוּא זָבֹת
 חֵלֶב וְדִבְשׁ: אִם רַעְזָא כְּנָא קָדָם יִי וְיַעַל יִתְנָא
 לְאַרְעָא הָדָא וְיִתְּנָה לָנָא אֶרְעָא דִּי הִיא עֲבָדָא
 חֵלֶב וְדִבְשׁ: ט אַךְ בִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּם

מִיֶּסֶק גִּיֶּסֶק וְנִירַת יֵתָּה אֶרֶץ מִיכָל גִּיכֹּול לָהּ:
 א וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַל
 לַעֲלֹת אֶל־הָעָם כִּי־חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ: וְהָאֲנָשִׁים
 אֲשֶׁר־עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַל לַעֲלֹת אֶל־הָעָם
 כִּי־חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ: וַגְּבִרְיָא דִּי סָלִיקוּ עִמָּה אָמְרוּ
 לֹא גִיכֹּול לְמִיֶּסֶק לָוֹת עִמָּה אֶרֶץ תִּקִּיף הוּא מִנָּנָא:
 ז וַיֵּצִיאוּ דַּבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבָרְנוּ בָּהּ לְתוֹר
 אֹתָהּ אֶרֶץ אֲכֹלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הוּא וְכָל־הָעָם
 אֲשֶׁר־רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי מְדוּת: וַיֵּצִיאוּ דַּבַּת
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבָרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ אֶרֶץ אֲכֹלֶת
 יוֹשְׁבֶיהָ הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי
 מְדוּת: וַאֲפִיקוּ שׁוֹם בֵּישׁ עַל אֶרְעָא דִּי אֵלִילוּ
 יֵתָּה לָוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימַר אֶרְעָא דִּי עֲבָרְנָא בָּהּ
 לְאֵלָּא יֵתָּה אֶרְעָא מְקַשְׁלַת יִתְבָּהָא הִיא וְכָל
 עִמָּה דִּי חֲזִינָא כְּגוּהָ אֲנָשִׁין דְּמִשְׁחֹן: ח וְשֵׁם
 רָאִינוּ אֶת־הַנִּפְלִיִּים בְּנֵי עֲנַק מִן־הַנִּפְלִיִּים וְנָהִי
 בְּעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: וְשֵׁם רָאִינוּ
 אֶת־הַנִּפְלִיִּים בְּנֵי עֲנַק מִן־הַנִּפְלִיִּים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ
 כְּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: וְתַמָּן חֲזִינָא יֵת
 גְּבִרְיָא בְּנֵי עֲנַק מִן גְּבִרְיָא וְהוֹינָא בְּעֵינֵי נִפְשָׁנָא
 כְּמַקְצִין וְכֵן חֲזִינָא בְּעֵינֵיהוֹן: א וְתִשָּׂא כָּל־
 הָעֵדָה וְיִתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּכְּבוּ הָעָם בְּלִילָה
 הַהוּא: וְתִשָּׂא כָּל־הָעֵדָה וְיִתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּכְּבוּ
 הָעָם בְּלִילָה הַהוּא: וַאֲרִימַת כָּל כְּנִשְׁתָּא וַיְהִיבוּ
 יֵת קְלָהוֹן וַיִּכְּבוּ עִמָּה בְּלִילָה הַהוּא: ב וַיִּלְנוּ
 עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
 אֱלֹהִים כָּל־הָעֵדָה לֹא־מִתְּנוּ בָּאָרֶץ מִצְרַיִם אוּ
 בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לֹא־מִתְּנוּ: וַיִּלְנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן
 כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים כָּל־הָעֵדָה לֹא־מִתְּנוּ
 בָּאָרֶץ מִצְרַיִם אוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לֹא־מִתְּנוּ:
 וְאַתְרַעְמוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַאֲמָרוּ לְהוֹן כָּל כְּנִשְׁתָּא לִי דְמִיתָנָא בְּאַרְעָא

אֶל־תִּירָאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֹנִי הֵם סָר
 צֶלֶם מַעֲלִיָּהֶם וַיְהִי־הוּא אֶתְנוּ אֶל־תִּירָאֵם: אַךְ
 בַּיהוָה אֶל־תִּמְרְדוּ וְאַתֶּם אֶל־תִּירָאוּ אֶת־עַם
 הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֹנִי הֵם סָר צֶלֶם מַעֲלִיָּהֶם וַיְהִי־הוּא
 אֶתְנוּ אֶל־תִּירָאֵם: בְּרֹם בְּמִימְרָא דִּי לֹא תִמְרְדוּן
 וְאַתּוֹן לֹא תִדְחִלוּן מִן עֲמָא דְאַרְעָא אַרִי בִידְנָא
 מְסִירִין אֲנִי עָדָא תִקְפְּהוֹן מִנְהוֹן וּמִימְרָא דִּי
 בְּסַעֲדָנָא לֹא תִדְחִלוּן מִנְהוֹן: וַיֹּאמְרוּ כָל־הַעֲדָה
 לְרֹגֹם אֹתָם בְּאַבְנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּאַהֲלִ
 מוֹעֵד אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ כָל־הַעֲדָה
 לְרֹגֹם אֹתָם בְּאַבְנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּאַהֲלִ
 מוֹעֵד אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאַמְרוּ כָל כְּנַשְׁתָּא
 לְמַרְגָּם יְתֵהוֹן בְּאַבְנֵיָא וּקְרָא דִּי אֲתַגְלִי בְּמִשְׁכַּן
 זְמַנָּא לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ' י' וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה עַד־אַנָּה יִנְאַצְנִי הָעָם הַזֶּה וְעַד־אַנָּה
 לֹא־יֵאֱמִינוּ כִּי בָכֹל הָאֱתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
 בְּקִרְבּוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אַנָּה יִנְאַצְנִי
 הָעָם הַזֶּה וְעַד־אַנָּה לֹא־יֵאֱמִינוּ כִּי בָכֹל הָאֱתוֹת
 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ: וְאַמֵּר יְיָ לְמֹשֶׁה עַד אֵימָתִי
 יִהְיוֹן מְרֻזִין קֳדָמִי עֲמָא הָדִין וְעַד אֵימָתִי לֹא
 יִהְיִמְנוּן בְּמִימְרֵי כָּל אֱתִיָּא דִּי עֲבָדִית בִּינִיהוֹן:
 י' אֲבָנִי בְּדַבֵּר וְאוֹרִשְׁנוּ וְאַעֲשֵׂה אֶתְךָ לְגוֹי־גִדּוֹל
 וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ: אֲבָנִי בְּדַבֵּר וְאוֹרִשְׁנוּ וְאַעֲשֵׂה אֶתְךָ
 לְגוֹי־גִדּוֹל וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ: אֲמַחֲנוּן בְּמוֹתָא וְאַשְׁצִנוּן
 וְאַעֲבַד יְתָךְ לְעַם רַב וְתִקִּיף מִנְהוֹן: י"ג וַיֹּאמֶר
 מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם בִּי־הַעֲלִית
 בְּכַחֲךָ אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם בִּי־הַעֲלִית בְּכַחֲךָ אֶת־
 הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ: וְאַמֵּר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ וְיִשְׁמְעוּן
 מִצְרָאִי אַרִי אֶסְקֹתָא בְּחִילָךְ יְתָ עֲמָא הָדִין
 מִבִּינִיהוֹן: י"ד וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִשְׁבַּע הָאָרֶץ הַזֹּאת
 שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה בְּקִרְבֵּי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־
 עִין בְּעֵין נִרְאָה | אַתָּה יְהוָה וְעַנְנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם
 וּבַעֲמֹד עֵינֶיךָ אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבַעֲמֹד

אֵשׁ לַיְלָה: וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִשְׁבַּע הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ
 כִּי־אַתָּה יְהוָה בְּקִרְבֵּי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עֵין בְּעֵין
 נִרְאָה | אַתָּה יְהוָה וְעַנְנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבַעֲמֹד עֵינֶיךָ
 אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבַעֲמֹד אֵשׁ לַיְלָה:
 וַיִּמְרוּן לִיתֵּב אֲרַעָא הָדָא דְשָׁמְעוּ אַרִי אֶת יְיָ
 דְשִׁכְנַתְךָ שְׂרִית בְּגוֹ עֲמָא הָדִין דִּי בְּעִינִיהוֹן חֲזוֹן
 שְׂכִינַת יְקָרָא דִּי וְעַנְנְךָ מְטֹל עֲלֵהוֹן וּבַעֲמֹדָא
 דְּעַנְנָא אֶת מְדַבֵּר קְדַמִּיהוֹן בִּימְקָא וּבַעֲמֹדָא
 דְּאַשְׁתָּא כְּלִילָא: ט' וְהַמַּתָּה אֶת־הָעָם הַזֶּה
 כְּאִישׁ אֶחָד וְאַמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אֶת־
 שְׁמֹעַךָ לֵאמֹר: וְהַמַּתָּה אֶת־הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ
 אֶחָד וְאַמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אֶת־שְׁמֹעַךָ
 לֵאמֹר: וְתִקְטֹל יְתָ עֲמָא הָדִין כְּגִבְרָא חַד וַיִּמְרוּן
 עִמְמִיָּא דִּי שָׁמְעוּ יְתָ שְׁמַע גְּבִרְתְּךָ לְמִימַר:
 ט"ו מִבְּלָתִי יִכְלֹת יְהוָה לְהַבִּיא אֶת־הָעָם הַזֶּה
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לָהֶם וְיִשְׁחָטֵם בְּמִדְבָּר:
 מִבְּלָתִי יִכְלֹת יְהוָה לְהַבִּיא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לָהֶם וְיִשְׁחָטֵם בְּמִדְבָּר: מִדְּלִית
 יוֹכֵלָא קֳדָם יְיָ לְאַעְלָא יְתָ עֲמָא הָדִין לְאַרְעָא דִּי
 קִיָּם לַהוֹן וְקִטְלָנוּן בְּמִדְבָּרָא: י"ז וְעַתָּה יִגְדֹּל־נָא
 כֹּחַ אֲדֹנִי כְּאִשֶּׁר דִּבְרַתָּ לֵאמֹר: וְעַתָּה יִגְדֹּל־נָא
 כֹּחַ אֲדֹנִי כְּאִשֶּׁר דִּבְרַתָּ לֵאמֹר: וְכַעַן סִגִּי כַעַן
 חִילָא קֳדָם יְיָ כְּמָא דִּי מְלִילְתָא לְמִימַר: י"ח יְהוָה
 אַרְךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע וְנִקְהָ לֹא
 יִנְקָה פְּקֹד עוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים עַל־שְׁלֹשִׁים
 וְעַל־רִבְעִים: יְהוָה אַרְךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד נִשְׂא עוֹן
 וּפָשַׁע וְנִקְהָ לֹא יִנְקָה פְּקֹד עוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים
 עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־רִבְעִים: י"י מְרַחֵק רִגְזָא וּמִסְגִּי
 לְמַעַבְד טַבּוֹן שְׂבַק לְעוֹן וּלְמִרְדּוּ וּלְחֻבּוּן סִלַּח
 לְדַת־בִּין לְאוֹרִימָה וְדִלָּא תִּבְיָן לֹא מִזְבִּי מִסְעַר
 חֻבִּי אֲבָהֶן עַל בְּנֵין מְרַדִּין עַל דַּר תְּלִיתִי וְעַל דַּר
 רִבְעִי: י"ג סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגִדֹּל חֶסֶדְךָ
 וּכְאִשֶּׁר נִשְׂאָתָה לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֶּה: י"ד
 סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגִדֹּל חֶסֶדְךָ וּכְאִשֶּׁר

נִשְׁאַתָּה לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנָּה: שְׂבוּק כַּעַן
 לְחוּבֵי עָמָּה הַדִּין כְּסִגְיָאוֹת טְבוּתָךְ וּכְמָא דִּי
 שְׂבֻקְתָּא לַעֲמָא הַדִּין מִמִּצְרַיִם וְעַד כַּעַן: כֹּנִיאֲמֹר
 יְהוָה סִלַּחְתִּי כְּדִבְרְךָ: וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי
 כְּדִבְרְךָ: וַאֲמַר יִי שְׂבֻקִית כְּפִתְגָמְךָ: כֹּא וְאוֹלָם
 חִי־אֲנִי וַיִּמְלֹא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ:
 וְאוֹלָם חִי־אֲנִי וַיִּמְלֹא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ:
 וּבְרַם קָיָם אָנָּה וּמִלָּא יִקְרָא דִּנִּי יְת כָּל אֲרָעָא:
 כֹּכִי כָל־הָאֲנָשִׁים הָרָאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֶת־
 אֲתִיתִי אֲשֶׁר־עֲשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּר וַיִּנְסּוּ
 אֹתִי זֶה עֹשֶׁר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: כִּי
 כָּל־הָאֲנָשִׁים הָרָאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֶת־אֲתִיתִי אֲשֶׁר־
 עֲשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּר וַיִּנְסּוּ אֹתִי זֶה עֹשֶׁר
 פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: אֲרִי כָל גְּבֻרִיא דְחִזּוּ
 יְת יִקְרִי וְיִת אֲתוּמִי דִּי עֲבָדִית בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּרָא
 וַנְּסִיאוּ קֳדָמִי דִּנּוּן עֹשֶׁר זְמַנִּין וְלֹא קִבִּילוּ
 בְּמִימְרִי: כֹּכִי אִם־יִרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
 לְאֲבֹתָם וְכָל־מִנְאֲצִי לֹא יִרְאוּהָ: אִם־יִרְאוּ אֶת־
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבֹתָם וְכָל־מִנְאֲצִי לֹא
 יִרְאוּהָ: אִם יַחֲזִינוּ יְת אֲרָעָא דִּי קִימִית לְאֲבֹתָהוֹן
 וְכָל דְּאֲרָגִיזוּ קֳדָמִי לֹא יַחֲזִנּוּ: כֹּכִי וְעַבְדִּי כָּלֵב
 עֻקֵּב הָיְתָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ וַיִּמְלֹא אַחֲרֵי
 וּהִבִּיאֲתוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־כָּבֹא שָׁמָּה וְזִרְעוּ
 וַיִּרְשְׁנָה: וְעַבְדִּי כָלֵב עֻקֵּב הָיְתָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ
 וַיִּמְלֹא אַחֲרֵי וּהִבִּיאֲתוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־כָּבֹא שָׁמָּה
 וְזִרְעוּ וַיִּרְשְׁנָה: וְעַבְדִּי כָלֵב חָלַף דִּהְוָה רוּחַ אוֹחֲרִי
 עִמָּה וְאַשְׁלָם בְּתֵר דְּחִלְתִּי וְאַעֲלֶנָּה לְאַרְעָא דִּי עַל
 לְתַמָּן וּבִגְוָהִי יִתְרַכְּנָה: כֹּכִי וְהַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי
 יוֹשֵׁב בְּעַמְּק מִחֵר פָּגוּ וְסַעֲו לָכֶם הַמִּדְבָּר דִּרְדָּךְ
 יִסְּסוּךָ: וְהַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב בְּעַמְּק מִחֵר פָּגוּ
 וְסַעֲו לָכֶם הַמִּדְבָּר דִּרְדָּךְ יִסְּסוּךָ: וְעַמְּלֻקָּה
 וּכְנַעֲנָה יִתְּב בְּמִישְׁרָא מִחֵר אֲתַפְּגוּ וְטוּלוּ לְכוֹן
 לְמַדְבָּרָא אֲרַח יִמָּא דְסוּף: פ

רבינו ב' וידבר יהוה אלימשה ואלא אהרן לאמר:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי
 עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמִימְרֵי: כֹּכִי עַד־מָתִי לַעֲדָה
 הָרַעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִמָּה מְלִינִים עָלַי אֶת־
 תִּלְלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִמָּה מְלִינִים עָלַי
 שְׁמַעְתִּי: עַד־מָתִי לַעֲדָה הָרַעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִמָּה
 מְלִינִים עָלַי אֶת־תִּלְלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִמָּה
 מְלִינִים עָלַי שְׁמַעְתִּי: עַד אֵימָתִי לְכַנְשָׁתָא בִישְׁתָּא
 הָדָא דִּי אֲנֹן מִתְרַעֲמִין עָלַי יְת תְּרַעַמַת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל דִּי אֲנֹן מִתְרַעֲמִין עָלַי שְׁמִיעַ קֳדָמִי:
 כֹּכִי אֲמַר אֱלֹהִים חִי־אֲנִי נֹאם־יְהוָה אִם־לֹא
 כֹּכִי אֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם בְּאָזְנִי כֹן אֶעֱשֶׂה לָכֶם: אֲמַר
 אֱלֹהִים חִי־אֲנִי נֹאם־יְהוָה אִם־לֹא כֹכִי אֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם
 בְּאָזְנִי כֹן אֶעֱשֶׂה לָכֶם: אֲמַר לְהוֹן קָיָם אָנָּה אֲמַר
 יִי אִם לֹא כֹכִי דִּי מִלְּתוֹן קֳדָמִי כֹן אֶעֱבֹד לְכוֹן:
 כֹּכִי בְּמִדְבָּר הָיָה יִפְּלוּ פְּגִרְיָכֶם וְכָל־פְּקָדֵיכֶם
 לְכָל־מִסְפָּרְכֶם מִכֹּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה אֲשֶׁר
 הִלִּינְתֶּם עָלַי: בְּמִדְבָּר הָיָה יִפְּלוּ פְּגִרְיָכֶם וְכָל־
 פְּקָדֵיכֶם לְכָל־מִסְפָּרְכֶם מִכֹּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה
 אֲשֶׁר הִלִּינְתֶּם עָלַי: בְּמִדְבָּרָא הַדִּין יִפְּלוּ פְּגִרְיָכוֹן
 וְכָל מַגְּנִיכוֹן לְכָל חֲשַׁבְּנוֹן מִכֵּר עֲשָׂרִין שָׁנִין
 וְלַעֲלָא דִּי אֲתַרְעַמְתוֹן עָלַי: לֹא־אֲתֵּם תִּכְבְּאוּ
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת־יָדִי לְשַׁכֵּן אֲתֹכֶם
 בָּהּ כִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־יִפְנֶה וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוֹן:
 אִם־אֲתֵּם תִּכְבְּאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת־יָדִי
 לְשַׁכֵּן אֲתֹכֶם בָּהּ כִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־יִפְנֶה וַיְהוֹשֻׁעַ
 בֶּן־נּוֹן: אִם אֲתוֹן תַּעֲלוֹן לְאַרְעָא דִּי קִימִית
 בְּמִימְרִי לְאַשְׁרָאָה יִתְכוֹן בָּהּ אֱלֹהִן כָּלֵב בֶּר פְּנֶה
 וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּר נּוֹן: לֹא וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָכֹן
 יִהְיֶה וְהִבִּיאֲתִי אֲתֵם וְזִרְעוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 מֹאסְתֶם בָּהּ: וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָכֹן יִהְיֶה
 וְהִבִּיאֲתִי אֲתֵם וְזִרְעוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר מֹאסְתֶם
 בָּהּ: וְטַפְּלִכוֹן דִּי אֲמַרְתוּן לְכֹזָא יְהִי וְאַעֲלִי יְתַהוֹן
 וְיִדְעוּן יְת אֲרָעָא דִּי קִצְתוּן בָּהּ: לֹא־פְּגִרְיָכֶם
 אֲתֵם יִפְּלוּ בְּמִדְבָּר הַזֶּה: וּפְגִרְיָכֶם אֲתֵם יִפְּלוּ

במדבר הזה: ופגריכון די לכוני יפלוני במדברא
הדין: לא וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ רָעִים בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים
שָׁנָה וְנִשְׂאוּ אֶת־זִנּוּתֵיכֶם עִדְתָּם פְּגָרֵיכֶם
בַּמִּדְבָּר: וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ רָעִים בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
וְנִשְׂאוּ אֶת־זִנּוּתֵיכֶם עִדְתָּם פְּגָרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר:
ובגריכון יהון מאחרין במדברא ארבעין שנין
ויקבלון ית חוביכון עד דיסופון פגריכון
במדברא: לא במספר הימים אשר־תרתם את־
הארץ ארבעים יום יום לשנה יום לשנה
תשאו את־עונתיכם ארבעים שנה וידעתם
את־תנואתי: במספר הימים אשר־תרתם את־
הארץ ארבעים יום יום לשנה יום לשנה תשאו
את־עונתיכם ארבעים שנה וידעתם את־תנואתי:
במנן יומא די אללתון ית ארעא ארבעין יומין
יומא לשמא יומא לשמא תקבלון ית חוביכון
ארבעין שנין ותדעון ית דאתרעמתון עלי:
לא אני יהוה דברתי אס־לא ו זאת אעשה
לכל־העדה הרעה הזאת הנועדים עלי
במדבר הזה יתמו ושם ימתו: אני יהוה דברתי
אס־לא ו זאת אעשה לכל־העדה הרעה הזאת
הנועדים עלי במדבר הזה יתמו ושם ימתו: אנא
יי גורית במימרי אם לא דא אעבד לכל כנשתא
בישתא הדא דאזדמנון עלי במדברא הדין
יסופון ותמן ימותון: לא וּהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח
מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ כְּתִיב וַיִּלּוּנוּ קִרִּי
וַיִּלְּנוּ עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דָבָה עַל־
הָאָרֶץ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־
הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ וַיִּלְּנוּ עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא
דָּבָה עַל־הָאָרֶץ: וגברא די שלח משה אללא
ית ארעא ותבו וארעימו עלוהי ית כל כנשתא
לאפקא שום ביש על ארעא: לא וּיָמָתוּ הָאֲנָשִׁים
מוצאי דבת־הארץ רעה במגפה לפני יהוה:
וימתו האנשים מוצאי דבת־הארץ רעה במגפה
לפני יהוה: ומיתו גברא דאפיקו שום ביש על

ארעא במונתא קדם יי: לא וּהַיּוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן וְכָלֵב
בֶּן־יִפְתָּה חֵיו מִן־הָאֲנָשִׁים הָהֵם הַחֲלָכִים לְתוֹר
אֶת־הָאָרֶץ: וַיּוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יִפְתָּה חֵיו
מִן־הָאֲנָשִׁים הָהֵם הַחֲלָכִים לְתוֹר אֶת־הָאָרֶץ:
ויהושע בר נון וכלב בר יפנה אחקימו מן גברא
האנון דאזלו אללא ית ארעא: לא וַיַּדְבֵּר מֹשֶׁה
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּתְּאֲבָלוּ הָעָם מְאֹד: וַיַּדְבֵּר מֹשֶׁה אֶת־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּאֲבָלוּ הָעָם מְאֹד:
ומליל משה ית פתגמיא האלין לכל בני ישראל
ואתאבלו עמא לחדא: מַיִשְׁכְּמוּ בְּכָר בְּכָר וַיַּעֲלוּ
אֶל־רֹאש־הָהָר לֵאמֹר הֲנֵנוּ וְעָלִינוּ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה כִּי חָטֵאנוּ: וַיִּשְׁכְּמוּ בְּכָר
וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאש־הָהָר לֵאמֹר הֲנֵנוּ וְעָלִינוּ אֶל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה כִּי חָטֵאנוּ: ואקדימו
בצפרא וסליקו לריש טורא למימר הא אנחנו
סלקין לאתרא די אמר יי ארי חבנא: מא וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה לָּמָּה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי יְהוָה וְהוּא
לֹא תַצְלַח: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָּמָּה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים
אֶת־פִּי יְהוָה וְהוּא לֹא תַצְלַח: ואמר משה למא
דנון אתון עברין על גזרת מימרא דיי והיא לא
תצלח: מַד אֶל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא
תִּגָּפּוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם: אֶל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה
בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּגָּפּוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם: לא תסקון
ארי לית שכתא דיי ביניכון ולא תפברון קדם
בעלי דבכיכון: מַד כִּי הַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי שֵׁם
לְפָנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בַּחֲרִב כִּי־עַל־כֵּן שָׁבְתֶם
מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה עִמָּכֶם: כִּי
הַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי שֵׁם לְפָנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בַּחֲרִב
כִּי־עַל־כֵּן שָׁבְתֶם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה
עִמָּכֶם: ארי עמלקא וכןענא תמן קדמיכון
ותפלון בחרבא ארי על כן תבתון מבתר פלחנא
דיי ולא יהי מימרא דיי בסעדכון: מַד וַיַּעֲפְלוּ
לְעֻלּוֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וְאֶרֶץ יְהוָה וּמִשָּׁה

קודשֶׁא לֹאמְרָא חַד: וְאִי לְאִיל תַּעֲשֶׂה מִנְּחָה
סֵלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרִים בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלִשִּׁית הֵהִין:
אוֹ לְאִיל תַּעֲשֶׂה מִנְּחָה סֵלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרִים בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן שְׁלִשִּׁית הֵהִין: אוֹ לְדִכְרָא תַּעֲבֹד מִנְּחָתָא
סֵלֶתָא תְּרִין עֶשְׂרוֹנִין דְּפִילָא בְּמִשַּׁח תִּלְתֹּת
הֵינָא: וְיִין לְנֶסֶךְ שְׁלִשִּׁית הֵהִין תִּקְרִיב רִיח־
נִיחָח לַיהוָה: וְיִין לְנֶסֶךְ שְׁלִשִּׁית הֵהִין תִּקְרִיב
רִיח־נִיחָח לַיהוָה: וְחִמְרָא לְנֶסֶכָא תִּלְתֹּת הֵינָא
תִּקְרִיב לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעוּא קֳדָם יי:

חֲמִשִּׁי ה' וּכְיִתְעִשֶׂה בְּיַבְקָר עָלֶה אוֹיְבֹכָה לְפָלֵא
נָדָר אוֹיְשְׁלָמִים לַיהוָה: וּכְיִתְעִשֶׂה בְּיַבְקָר עָלֶה
אוֹיְבֹכָה לְפָלֵא נָדָר אוֹיְשְׁלָמִים לַיהוָה: וְאֵרִי תַעֲבֹד
בַּר תּוֹרִי עֲלֵתָא אוֹ נִכְסַת קוֹדֶשְׁיָא לְפָרְשָׁא נָדָרָא
אוֹ נִכְסַת קוֹדֶשְׁיָא קָדָם יי: ט וְהִקְרִיב עַל־בֶּן
הַבֶּקָר מִנֶּחֱחָ סֵלֶת שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרִים בָּלוּל
בְּשֶׁמֶן חֲצִי הַהֵינִי: וְהִקְרִיב עַל־בֶּן־הַבֶּקָר מִנֶּחֱחָ
סֵלֶת שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרִים בָּלוּל בְּשֶׁמֶן חֲצִי הַהֵינִי:
וַיִּקְרַב עַל בַּר תּוֹרִי מִנֶּחֱחָ סֵלֶתָא תִּלְתָּא עֶשְׂרוֹנִין
דְּפִילָא בְּמִשַׁח פְּלִגּוֹת הֵינָא: וַיֵּין תַּקְרִיב לְנִסְכָּךְ
חֲצִי הַהֵינִי אִשָּׁה רִיח־נִיחֹחַ לַיהוָה: וַיֵּין תַּקְרִיב
לְנִסְכָּךְ חֲצִי הַהֵינִי אִשָּׁה רִיח־נִיחֹחַ לַיהוָה: וְסִמְרָא
תַּקְרִיב לְנִסְכָּךְ פְּלִגּוֹת הֵינָא קֶרֶבֶן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא
קָדָם יי: יא כִּכְבָּה יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לְאִיל
הָאֶחָד אוֹ־לִשָּׁה בְּכַבָּשִׁים אוֹ בָּעִזִּים: כִּכָּה
יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לְאִיל הָאֶחָד אוֹ־לִשָּׁה
בְּכַבָּשִׁים אוֹ בָּעִזִּים: בְּדִין יַתְעַבֵּד לְתוֹרָא חַד אוֹ
לְדַכְרָא חַד אוֹ לְאִמֵּר בְּאִמְרִיא אוֹ בְּעִזִּיא:
יִכְמַסְפֵּר אִשֶּׁר תַּעֲשׂוּ כִכָּה תַעֲשׂוּ לְאֶחָד
בְּמַסְפָּרָם: בְּמַסְפֵּר אִשֶּׁר תַּעֲשׂוּ כִכָּה תַעֲשׂוּ
לְאֶחָד בְּמַסְפָּרָם: כְּמִנְזֵן דִּי תַעֲבֹדוֹן בְּדִין תַּעֲבֹדוֹן
לְחַד כְּמִנְזִנְהוֹן: יג כָּל־הָאוֹרֶחַ יַעֲשֶׂה־כִּכָּה אֶת־
אֵלֶּה לְהִקְרִיב אִשָּׁה רִיח־נִיחֹחַ לַיהוָה: כָּל־
הָאוֹרֶחַ יַעֲשֶׂה־כִּכָּה אֶת־אֵלֶּה לְהִקְרִיב אִשָּׁה רִיח־
נִיחֹחַ לַיהוָה: כָּל יִצְיָבָא יַעֲבֹד בְּדִין יֵת אֵלִין

לֹא־מִשּׁוּ מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה: וַיַּעֲפְלוּ לַעֲלוֹת אֶל־
 רֹאשׁ הַהָר וְאֶרֶז בְּרִית־יְהוָה וּמִשָּׁה לֹא־מִשּׁוּ
 מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה: וְאִשְׁשֻׁעוּ לְמִסַּק לְרִישׁ טוֹרָא וְאֶרֶז
 קִנְיָא דִּי וּמִשָּׁה לֹא עָדוּ מִגּוּ מִשְׁרִיתָא: מַה וַיִּרְדּוּ
 הָעַמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּהָר הַהוּא וַיָּכּוּם
 וַיַּכְּתוּם עַד־הַחֲרָמָה: וַיִּרְדּוּ הָעַמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי
 הַיֹּשֵׁב בְּהָר הַהוּא וַיָּכּוּם וַיַּכְּתוּם עַד־הַחֲרָמָה:
 וַנַּחַת עַמְלָקָא וּכְנַעֲנָא דִּיתְבּ בְּטוֹרָא הַהוּא
 וּמַחֲנֹן וּטְרַדְנֹן עַד חֲרָמָה: פ א וַיִּדְבֹּר יְהוָה
 אֶל־מִשָּׁה לֵאמֹר: וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מִשָּׁה לֵאמֹר:
 וּמִלִּיל יִי עִם מִשָּׁה לְמִימַר: ב דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ
 מוֹשְׁבֵיתֵכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם: ד בֶּרַךְ אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ
 מוֹשְׁבֵיתֵכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם: מִלֵּל עִם בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְתִמַּר לְהוֹן אֲרִי תַעֲלוֹן לְאַרְעַ מוֹתְבְּנִיכֹן
 דִּי אֲנָא יְהִי לְכוֹן: ג וַעֲשִׂיתֶם אִשָּׁה לַיהוָה עֲלֶיהָ
 אוֹיָבָה לְפִלֶּא־גִדְרָל אוֹ בְּנִדְבָה אוֹ בְּמַעֲדִיכֶם
 לַעֲשׂוֹת רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה מוֹיְהַבֵּקֶר אוֹ מוֹיְ
 הַצָּאן: וַעֲשִׂיתֶם אִשָּׁה לַיהוָה עֲלֶיהָ אוֹיָבָה לְפִלֶּא־
 גִּדְרָל אוֹ בְּנִדְבָה אוֹ בְּמַעֲדִיכֶם לַעֲשׂוֹת רִיחַ נִיחֹחַ
 לַיהוָה מוֹיְהַבֵּקֶר אוֹ מוֹיְהַצָּאן: וְתַעֲבִידוּן קֶרְבָּנָא
 קָדָם יִי עֲלֵתָא אוֹ נִכְסַת קוֹדֶשִׁיא לְאַפְרָשָׁא נִדְרָא
 אוֹ בְּנִדְבָתָא אוֹ בְּמוֹעֲדִיכֹן לְמַעַבְדַּ לְאַתְקַבְּלָא
 בְּרַעְזָא קָדָם יִי מִן תּוֹרֵי אוֹ מִן עֲנָא: ד וְהַקְרִיב
 הַמִּקְרִיב קֶרְבָּנוּ לַיהוָה מִנְחָה סֶלֶת עֶשְׂרֹן
 בָּלוּל בְּרִבְעִית הֶחָיִן שָׁמֹן: וְהַקְרִיב הַמִּקְרִיב
 קֶרְבָּנוּ לַיהוָה מִנְחָה סֶלֶת עֶשְׂרֹן בָּלוּל בְּרִבְעִית
 הֶחָיִן שָׁמֹן: וַיִּקְרֵב דְּמִקְרֵב קֶרְבָּנָה קָדָם יִי מִנְחָתָא
 סֶלֶתָא עֶשְׂרֹנָא דְּפִלָּא בְּרִבְעִית הִינָּא מִשְׁחָא:
 ה וַיֵּין לְנֶסֶךְ רִבְעִית הֶחָיִן תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֵלָה אוֹ
 לִזְבַּח לִפְנֵי הָאֶחָד: וַיֵּין לְנֶסֶךְ רִבְעִית הֶחָיִן
 תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֵלָה אוֹ לִזְבַּח לִפְנֵי הָאֶחָד: וְחִמְרָא
 לְנֶסֶכָּא רִבְעִית הִינָּא תַעֲבִיד עַל עֲלֵתָא אוֹ לְנִכְסַת

לְקַרְבָּא קֶרְבֵּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָדָם יי: ד' וְכִי יִגְוֹר אַתְּכֶם גֵּר אֹי אֲשֶׁר־בְּתוֹכְכֶם לְדִרְתִּיכֶם וְעִשָּׂה אִשָּׁה רִיח־נִיחָח לַיהוָה כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ בֵּן יַעֲשֶׂה: וְכִי־יִגְוֹר אַתְּכֶם גֵּר אֹי אֲשֶׁר־בְּתוֹכְכֶם לְדִרְתִּיכֶם וְעִשָּׂה אִשָּׁה רִיח־נִיחָח לַיהוָה כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ בֵּן יַעֲשֶׂה: וְאֵרִי יִתְגַּיֵּר עִמָּכֹן גִּיּוֹרָא אֹי דִּי בִּינִיכֹן לְדִרְיִכֹן וְיַעֲבֵד קֶרְבֵּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָדָם יי: כְּמָא דִּי תַעֲבִדֹן בֵּן יַעֲבֵד: טו הַקֹּהֶל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלִגֵּר הִגֵּר חֻקַּת עוֹלָם לְדִרְתִּיכֶם כָּכֶם כָּכֶם יִהְיֶה לִפְנֵי יְהוָה: הַקֹּהֶל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלִגֵּר הִגֵּר חֻקַּת עוֹלָם לְדִרְתִּיכֶם כָּכֶם כָּכֶם יִהְיֶה לִפְנֵי יְהוָה: קָהֵלָא קָמָא חַד לְכוּן וּלְגִיּוֹרָא דִּיתְגַּיֵּר קִיָּם עָלֶם לְדִרְיִכֹן כְּתוּכֹן כְּגִיּוֹרָא יְהִי קָדָם יי: טז תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וְלִגֵּר הִגֵּר אַתְּכֶם: תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וְלִגֵּר הִגֵּר אַתְּכֶם: אִוְרִיתָא חֻדָּא וְדִינָא חַד יְהִי לְכוּן וּלְגִיּוֹרָא דִּיתְגַּיֵּר עִמָּכֹן: פ

שִׁישׁ יי וְיִדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְיִדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימֶר: יח דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה: דְּבִר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה: מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימֵר לְהוֹן בְּמַעֲלָכוֹן לְאַרְעָא דִּי אָנָּא מַעַל יִתְכֹּן לְחֻמָּן: יט וְהָיָה בְּאֲכֻלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תִּרְיֹמוּ תְרוּמָה לַיהוָה: וְהָיָה בְּאֲכֻלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תִּרְיֹמוּ תְרוּמָה לַיהוָה: וְהָיָה בְּמִיכְלָכוֹן מִלְחָמָא דְאַרְעָא תִּפְרָשׁוֹן אִפְרָשׁוּתָא קָדָם יי: כ' רֹאשִׁית עֲרֹסְתִּיכֶם חֻלָּה תִּרְיֹמוּ תְרוּמָה כְּתוּרֹמַת גִּרָן בֵּן תִּרְיֹמוּ אֲתָה: רֹאשִׁית עֲרֹסְתִּיכֶם חֻלָּה תִּרְיֹמוּ תְרוּמָה כְּתוּרֹמַת גִּרָן בֵּן תִּרְיֹמוּ אֲתָה: רִישׁ אֲצוּתְכוֹן חֻלָּתָא תִּפְרָשׁוֹן אִפְרָשׁוּתָא כְּמָא דִּי מִפְרָשִׁין מִן אֲדָרָא בֵּן תִּפְרָשׁוֹן יְתָה: כא מִרֹאשִׁית עֲרֹסְתִּיכֶם תִּתְּנוּ

לַיהוָה תְרוּמָה לְדִרְתִּיכֶם: מִרֹאשִׁית עֲרֹסְתִּיכֶם תִּתְּנוּ לַיהוָה תְרוּמָה לְדִרְתִּיכֶם: מִרִישׁ אֲצוּתְכוֹן תִּתְּנוּ קָדָם יי אִפְרָשׁוּתָא לְדִרְיִכֹן: ס כְּכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: וְאֵרִי תִשְׁתַּלּוּן וְלֹא תַעֲבִדֹן יֵת כָּל פְּקוּדֵי־הָאֵלִין דִּי מִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה: כג אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם בִּיד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וְהָלָא לְדִרְתִּיכֶם: אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם בִּיד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וְהָלָא לְדִרְתִּיכֶם: יֵת כָּל דִּי פְקִיד יי יִתְכֹּן בִּידָא דְּמֹשֶׁה מִן יוֹמָא דִּי פְקִיד יי וְלֹא־לָא לְדִרְיִכֹן: כד וְהָיָה אִם מַעֲיִנִי הָעֵדָה נַעֲשִׂיתָה לְשִׁנְגָּה וְעִשְׂו כָל־הָעֵדָה פֶּר בֶּן־בֶּקֶר אֶחָד לְעֹלָה לְרִיחַ נִיחָח לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וּשְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת: וְהָיָה אִם מַעֲיִנִי הָעֵדָה נַעֲשִׂיתָה לְשִׁנְגָּה וְעִשְׂו כָל־הָעֵדָה פֶּר בֶּן־בֶּקֶר אֶחָד לְעֹלָה לְרִיחַ נִיחָח לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וּשְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת: וְהָיָה אִם מַעֲיִנִי כְנִשְׁתָּא אֲתַעֲבַדְתָּ לְשִׁלּוֹ וְיַעֲבִדֹן כָּל כְּנִשְׁתָּא תוֹר בֶּר תוֹרִי חַד לְעֻלְתָּא לְאַתְקַבֵּלָא בְּרַעְוָא קָדָם יי וּמִנְחָתָה וְנִסְכָּה כְּדִחְזִי וְצִפִּיר בֶּר עֲזִי חַד לְחֻטָּאֲתָא: כה וְכִפֹּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם כִּי־שִׁנְגָּה הָיָה וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קֶרְבָּנָם אִשָּׁה לַיהוָה וְחֻטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שִׁנְגָּתָם: וְכִפֹּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם כִּי־שִׁנְגָּה הָיָה וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קֶרְבָּנָם אִשָּׁה לַיהוָה וְחֻטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שִׁנְגָּתָם: וְכִפֹּר כְּהֵנָּא עַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְּכִנִּי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁתַּבַּק לְהוֹן אֲרִי שְׁלוּתָא הִיא וְאִנּוּן אִי־תִי־אִי יֵת קֶרְבָּנָהוֹן קֶרְבָּנָא קָדָם יי וְחֻבְתָּהוֹן קָדָם יי עַל שְׁלוּתָהוֹן: כו וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגֵּר הִגֵּר בְּתוֹכְכֶם כִּי לְכָל־הָעָם

בשנגה: ונסלח לכל־עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל־העם בשנגה: ם וישתבק לכל כנשתא דבני ישראל ולגירא דיתגיר ביניהון ארי לכל עמא בשלוחתא:

שביי כו ואם־נפש אחת תחטא בשנגה והקריבה עז בת־שנתה לחטאת: ואם־נפש אחת תחטא בשנגה והקריבה עז בת־שנתה לחטאת: ואם אַנש חד יחוב בשלו ויקרב עזא בת שמה לחטאתא: כח וכפר הכהן על־הנפש השנגת בחטאָה בשנגה לפני יהוה לכפר עליו ונסלח לו: וכפר הכהן על־הנפש השנגת בחטאָה בשנגה לפני יהוה לכפר עליו ונסלח לו: וכפר כהנא על אַנש דאשתלי במחבה בשלו קדם יי לכפרא עלוהי וישתבק לה: כט האזרח בבני ישראל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשנגה: האזרח בבני ישראל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשנגה: יציבא בבני ישראל ולגירא דיתגיר ביניהון אורייתא חדא יהי לכון לדיעבד בשלו: לה והנפש אשר־תעשה א ביד רמה מן־האזרח ומן־הגר את־יהוה הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה: והנפש אשר־תעשה א ביד רמה מן־האזרח ומן־הגר את־יהוה הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה: ואַנש דיעבד פריש גלי מן יציבא ומן גירא קדם יי הוא מרגז וישתצי אַנשא ההיא מגז עמה: לא כי דבר־יהוה בזה ואת־מצותו הפך הכרת א תפרת הנפש ההוא עונה בה: כי דבר־יהוה בזה ואת־מצותו הפך הכרת א תפרת הנפש ההוא עונה בה: פ ארי על מימרא דיי בסר וית פקודיה אשני אשתצא תשתצי אַנשא ההיא חובה בה: לב ויהיו בבני־ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת: ויהיו בני־ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום

השבת: והיו בני ישראל במדברא ואשכחו גברא פד מגבב אַעין פיומא דשבתא: לד ויקריבו אתו המצאים אתו מקשש עצים אל־משה ואל־אהרן ואל כל־העדה: ויקריבו אתו המצאים אתו מקשש עצים אל־משה ואל־אהרן ואל כל־העדה: וקריבו יתה דאשכחו יתה פד מגבב אַעין לות משה ולות אהרן ולות כל כנשתא: לה ויניחו אתו במשכר כי לא פֿרש מה־יעשה לו: ויניחו אתו במשכר כי לא פֿרש מה־יעשה לו: ואסרו יתה בבית משא ארי לא אתפרש להון מה דיעבדון לה: ס לה ויאמר יהוה אל־משה מות יומת האיש רגום אתו באבנים כל־העדה מחוץ למחנה: ויאמר יהוה אל־משה מות יומת האיש רגום אתו באבנים כל־העדה מחוץ למחנה: ואמר יי למשה אתקטלא יתקטל גברא מרגם יתה באבניא כל כנשתא מברא למשריתא: לו ויצאו אתו כל־העדה אל־מחוז למחנה וירגמו אתו באבנים וימת כאשר צוה יהוה את־משה: ויצאו אתו כל־העדה אל־מחוז למחנה וירגמו אתו באבנים וימת כאשר צוה יהוה את־משה: ואפיקו יתה כל כנשתא למברא למשריתא וירגמו יתה באבניא ומית פמא די פקיד יי ית משה: פ

מפטיר לו ויאמר יהוה אל־משה לאמר: ויאמר יהוה אל־משה לאמר: ואמר יי למשה למימר: לה דבֿר אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־פנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת: דבֿר אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־פנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת: מלל עם בני ישראל ותימר להון ויעבדון להון פרוספדין על פנפי כסותהון לדריהון ויתננו על פרוספדא דכנפא חוטא דתכלתא: לה ויהיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם

משבעתך הוה אשר השבעתנו: הנה אנחנו באים בארץ את-תקנות חומי השני הוה תקשרי
 בחלון אשר הורדתנו בו ואת-אביו ואת-אמו ואת-אחיו ואת-כל בית אביו תאספי אליו
 תביתה: והיה כל אשר-יצא מדלתי ביתך תחוצה דמו בראשו ואנחנו נקים וכל אשר יהיה
 אתך בבית דמו בראשו אסיד תהיה בו: ואם-תגדי את-דברנו זה והיינו נקים משבעתך
 אשר השבעתנו: ונתאמר בדבריכם בן-הוא ותשלחם וילכו ותקשר את-תקנות השני בחלון:
 וילכו ויבאו הרהר וישבו שם שלשת ימים עד-שבו הרהרם ויבקשו הרהרם בכל-הדרך
 ולא מצאו: וישבו שני האנשים וירדו מההר ויעברו ויבאו אל-יהושע בן-נון ויספרו לו את
 כל-המצאות אותם: ויאמרו אל-יהושע כיינתן יהוה בידנו את-כל-הארץ וגם-נמנו כל-ישיבי
 הארץ מפנינו:

עמדת התהילים היומי מהודרת לבית הכנסת!

לאור הביקוש, ניתן להשיג שוב את עמדת
 התהילים והפעם בשני גדלים ובעיצוב משודר

רכישת העמדה במחיר עלות פנו לבית חב"ד
או כנסו לאתר chabadisrael.co.il/theilim

לחיות עם הרבי - סביב השעון

וידאו מהרבי ברצף
 בכל שעות היממה

מבצע מיוחד
 לארץ הקודש:
 35% הנחה
 לשנה
 הראשונה

**לבית חב"ד, בית הכנסת,
 לעסק או למוסד החינוכי**
 התוכן מתעדכן כל העת,
 בקטעים רלוונטיים
 תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

לפרטים והרשמה:

JEM ישראל < did.li/JEM-tv < 03-3083554

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', כ"ד בסיוון	2:57	4:07	4:35	5:43	9:07	12:42	13:18	19:49.7	20:18
ש"ק, כ"ה בסיוון	2:57	4:08	4:35	5:43	9:07	12:43	13:18	19:49.9	20:18
א', כ"ו בסיוון	2:57	4:08	4:35	5:43	9:07	12:43	13:18	19:50.1	20:18
ב', כ"ז בסיוון	2:57	4:08	4:36	5:43	9:07	12:43	13:19	19:50.2	20:18
ג', כ"ח בסיוון	2:58	4:08	4:36	5:44	9:08	12:43	13:19	19:50.4	20:18
ד', כ"ט בסיוון	2:58	4:09	4:36	5:44	9:08	12:43	13:19	19:50.5	20:18
ה', ל' בסיוון	2:59	4:09	4:37	5:44	9:08	12:44	13:19	19:50.6	20:18
ו', א' בתמוז	2:59	4:09	4:37	5:45	9:08	12:44	13:19	19:50.6	20:18

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם כ"ד בסיוון ה'תשפ"ה – א' בתמוז ה'תשפ"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ד בסיוון	הל' נדרים פרק י-יב.	הל' מכירה פרק ד.	מ"ע צה.
ש"ק	כ"ה בסיוון	פרק יג. הל' נזירות.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ה.	מ"ע צה. צב. מל"ת רט.
א'	כ"ו בסיוון	פרק ג-ה.	פרק ו.	מל"ת רב. רג. רד.
ב'	כ"ז בסיוון	פרק ו-ח.	פרק ז.	מל"ת רה. רו. רח. רז.
ג'	כ"ח בסיוון	פרק ט-י. הל' ערכין וחרמין.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ח.	מ"ע צב. קיד.
ד'	כ"ט בסיוון	פרק ב-ד.	פרק ט.	מ"ע קטו. קטז. קיז.
ה'	ל' בסיוון	פרק ה-ז.	פרק י.	מ"ע קמה. מל"ת קי.
ו'	א' בתמוז	פרק ח. תהי ידך וגו'. ספר זרעים והוא ספר שביעי.. הל' כלאים.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת קיא. רטו.

זמני הדלקת הנרות

כרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
שולח	19:08	20:30	19:30	20:32	19:21	20:34	19:28	20:30
קרח	19:09	20:31	19:31	20:33	19:22	20:35	19:29	20:31

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**